

การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการ
ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

A STUDY IN THE MARKETING MIX AND CONSUMER'S BEHAVIOR TO THE
SELECTION OF SEVEN ELEVEN TOWARDS BANGKOK AREA

ปริญญ์ ทิพย์ไพศาลกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
ปีการศึกษา 2557

ปาริฉัตร ทิพย์ไพศาลกุล
สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการ
ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย ปาริฉัตร ทิพย์ไพศาลกุล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร. เขาว์ ไรจน์แสง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. อภิเทพ แซ่ไคว้)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.รัชยา ภักดิ์จิตต์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.ทิตพงษ์ แดงรัมย์โสภณ)

(ดร. อภิเทพ แซ่ไคว้)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สิงหาคม 2557

ชื่อวิทยานิพนธ์: การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย: ปาริฉัตร ทิพย์ไพศาลกุล รหัสนักศึกษา: 012340026

หลักสูตร:

อาจารย์ที่ปรึกษา:

ปีการศึกษา: 2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ (1) เพื่อศึกษาความแตกต่างทางด้านลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้วิธีการสุ่มแบบไม่สุ่ม (Non-probability sampling) จำนวน 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ และมีขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาปัจจัยทางส่วยประสมทางการตลาด 4Ps ที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 400 คน อายุ 19-25 ปี มีรายได้เฉลี่ย 5,000-15,000 บาท วิเคราะห์ตามสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีพฤติกรรมในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 และ ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

คำสำคัญ: 4Ps/ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

คำสำคัญ: พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

Title : A study in the Marketing Mix and Consumer's Behavior to the Selection of Seven Eleven towards Bangkok Area

Researcher: Parichat Thippayapaisarnkul **Student ID:** 012340026

Degree: Master of Business Administration

Advisor: Dr. Apitep Saekow

Academic year: 2014

Abstract

This research is about a study in the marketing mix and consumer's behavior to the selection of Seven Eleven towards Bangkok area. The Objective of the study is to (1) To study about the difference between the personal factors and consumer's behavior to the selection of Seven Eleven towards Bangkok area (2) To study about a marketing mix affect to consumer's behavior.

This research is using the questionnaires with Non-probability sampling method. The researcher provide the questionnaire to 400 consumers that select Seven Eleven shop, with 95% confidence level and (+/-) 5% deviation. The marketing mix that using 4Ps in this research. All this factors affect to consumer's behavior to the selection of Seven Eleven towards Bangkok area.

From this research found that Personal behavior: From the sampling, almost consumer is female, age between 19-25 years old, education in bachelor degree, work with company and incomes/month is between 5,000-15,000 baht. From the analysis, found that the different of personal factors (for example: gender, age, education, occupation and income) did not differ statistically at the 0.05 level and also the consumer behavior are non-influencing to consumer's behavior to the selection of Seven Eleven towards Bangkok area are not differ statistically at the 0.05 level.

Key words: Marketing Mix 4P / Consumer's Behavior to the Selection of Seven Eleven / Consumer's Behavior to the Selection of convenience shop.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.อภิเทพ แซ่โล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และแนะนำแนวทางในการดำเนินงานตลอดมาด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกในพระคุณและรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ และเพื่อน ที่ได้ให้สนับสนุนในเรื่องการศึกษาตลอดมา ทั้งให้ความช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจ ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่ทำให้เกิดความมุ่งมั่น ความพยายามที่จะทำการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด ที่เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยให้ศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชา แด่บุพการี บวรพจารย์ และเพื่อน ที่ได้ชี้แนะ วางพื้นฐานการศึกษาและให้การช่วยเหลือ จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาสมดังความมุ่งหมายทุกประการ

ปาริฉัตร ทิพย์ไพศาลกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 1	1
1.2 15	15
1.3 16	16
1.4 17	17
1.5 17	17
1.6 18	18
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	19
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	20
2.1 20	20
2.1.1 20	20
2.1.2 แนวคิดทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค..... 26	26
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	63
3.1 63	63
3.2 63	63
3.3 64	64
3.4 66	66
3.6 การ 66	66

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	7 คำถาม (6Ws และ 1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับ โลก (7Qs)	27
ตารางที่ 4.1	ข้อ	68
ตารางที่ 4.2	แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำ	71
ตารางที่ 4.3	แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำ.....	71
ตารางที่ 4.4	แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำ.....	72
ตารางที่ 4.5	แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านช่องทาง	73
ตารางที่ 4.6	พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการ.....	74
ตารางที่ 4.7		77
ตารางที่ 4.8		78
ตารางที่ 4.9	 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	79
ตารางที่ 4.10		80
ตารางที่ 4.11		81
ตารางที่ 4.12		83
ตารางที่ 4.13		84

แบบฝึกหัด (แบบ)

		หน้า
ตารางที่ 4.14	แบบฝึกหัดที่ 4.14	85
ตารางที่ 4.15	แบบฝึกหัดที่ 4.15	87
ตารางที่ 4.16	แบบฝึกหัดที่ 4.16	88

	□ □ □	
□ □ □ ที่ 1.1	สัดส่วนทางการตลาดของร้านค้าสะดวกซื้อ และมินิซูเปอร์มาร์เก็ต.....	2
□ □ □ ที่ 1.2	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □	17
ภาพที่ 2.1	ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค.....	34
□ □ □ ที่ 2.2	Maslow's Five-level Hierarchy of Needs	37
ภาพที่ 2.3	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ ของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อ.....	54

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตธุรกิจในรูปแบบค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อส่วนใหญ่ จะเป็นร้านขายของชำหรือที่คนทั่วไปรู้จักกันในชื่อร้าน “โชห่วย” ซึ่ง โดยมากเป็นกิจการเล็กๆ กิจการในครัวเรือน สร้างรายรับเล็กๆ น้อยๆ ใช้ในชีวิตประจำวัน จะตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนเล็กๆ โดยจำหน่ายเฉพาะของใช้ที่จำเป็นพื้นฐานของผู้บริโภคที่จำเป็นเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้วิถีชีวิตของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้ธุรกิจค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อสมัยใหม่เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ที่ชอบความสะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน ร้านค้าสะดวกซื้อจึงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนในสังคม เพราะสินค้าที่จำหน่ายในร้านล้วนเป็นปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคโดยทั่วไป จากสถานะการแข่งขันในอุตสาหกรรมค้าปลีกในปัจจุบัน ส่งผลให้รูปแบบการค้าขายของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก การขยายตัวอย่างรวดเร็วของห้างค้าปลีกสมัยใหม่ หรือแม้แต่ร้านสะดวกซื้อที่มีจำนวนสาขามากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้กลุ่มลูกค้าผู้บริโภค มีช่องทางในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น

สำหรับร้านสะดวกซื้อของไทย เซเว่นอีเลฟเว่นมีสัดส่วนใหญ่ที่สุดในตลาดร้านสะดวกซื้อด้วยสัดส่วนประมาณ 69% หรือมากกว่า 6,800 สาขา และเปิดสาขาเพิ่มเป็น 540 สาขา จากปกติเปิดปีละ 500 สาขา ทำให้ตัวเลข ณ สิ้นปี 2556 มี 7,500 สาขา เซเว่นอีเลฟเว่นมุ่งเน้นบริการ แบบวันสต็อป เซอร์วิส และสินค้า เน้นกลุ่มอาหารพร้อมทาน ภาพลักษณ์อัมสเตอร์ดัม ควบคู่การเปิดสาขามุ่งเป้าหมาย 10,000 สาขา ในปี 2560

ตามมาด้วยเทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส ที่มีประมาณ 850 สาขาหรือแค่ 8.6% เท่านั้น ซึ่งมีแผนที่จะเพิ่มจำนวนสาขาอีกประมาณ 500 และ 200 สาขาต่อปีตามลำดับ ซึ่งยังครองสัดส่วนได้เป็นอันดับ 2 ของส่วนแบ่งในตลาดร้านสะดวกซื้อในประเทศไทย

บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด หรือซีอาร์ซี ในเครือเซ็นทรัลฯ ในการแข่งขันประมูลซื้อหุ้นในบริษัท สยาม แฟมิลีมาร์ท จำกัด เหนือบริษัทอื่นๆ เช่น เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ และสหกรณ์

โดยบริษัท สยาม แฟมิลีมาร์ท จำกัด เป็นเจ้าของ แฟรนไชส์ร้านแฟมิลีมาร์ทในประเทศไทย ซึ่งทำให้ ซีอาร์ซีมี 700 สาขา ของแฟมิลีมาร์ทในประเทศไทย หรือประมาณ 7.2% ของทั้งตลาดร้านสะดวกซื้อ นอกจากนี้ ซีอาร์ซี ยังเป็นเจ้าของท็อปส์เดย์อีก 120 สาขา ซึ่งซีอาร์ซีมีแผนที่จะเปลี่ยนชื่อร้านท็อปส์เดย์ทั้งหมดเป็นแฟมิลีมาร์ทในปี พ.ศ. 2556 และมีแผนจะขยายสาขาให้ได้ประมาณ 1,500 สาขาในอีก 5 ปีข้างหน้า

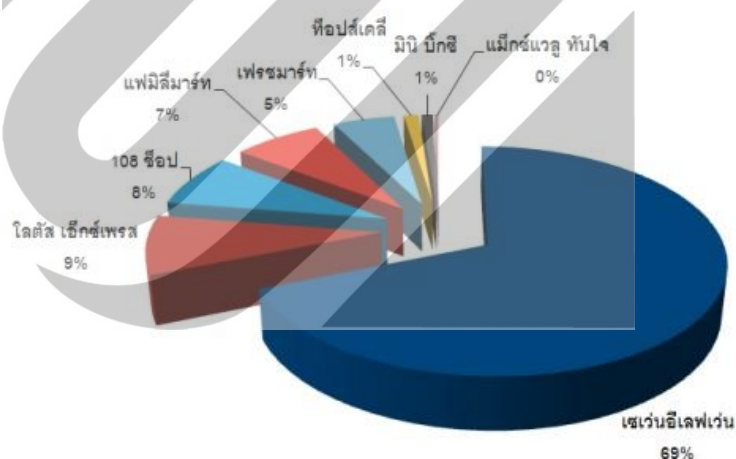
บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) มีแผนที่จะขยาย มินิบิ๊กซี จาก 95 สาขาเป็น 125 สาขาภายในปีนี้ และเพิ่มเป็น 950 สาขาภายในปี พ.ศ. 2559 ซึ่ง รวมการเปิดมินิ บิ๊กซี 300 สาขาในปั้มน้ำมันบางจากทั่วประเทศไทย

บริษัท อีออน (ประเทศไทย) จำกัด มีแผนขยายร้าน แม็กซ์แวลู ทันใจ ไปทั่วประเทศ โดยตั้งเป้าไว้ที่ประมาณ 20 สาขาต่อปี และคาดว่าจะมีสาขาทั้งหมดประมาณ 100 สาขาในอีก 3 ปีข้างหน้า

รายงานตลาดพื้นที่ค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร | ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2555

เทรนด์ | ขนาดเล็กลงแต่กระจายมากขึ้น

สัดส่วนทางการตลาดของร้านสะดวกซื้อ และมินิซูเปอร์มาร์เก็ต

ที่มา: ฝ่ายวิจัย กองวิจัยการตลาดอินเทล ประเทศไทย

ภาพที่ 1.1 สัดส่วนทางการตลาดของร้านค้าสะดวกซื้อ และมินิซูเปอร์มาร์เก็ต
ที่มา: รายงานตลาดพื้นที่ค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร | ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2555

ลงทุน ภายใต้ระบบอันทันสมัย โดยบริษัทฯ จะให้ความช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน หลักการคัดเลือกสินค้า ระบบการเงิน มีแผนส่งเสริมการขายและแผนการโฆษณาทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการไปช่วยแนะนำและแก้ปัญหาต่างๆ สำหรับท่านที่สนใจสามารถคลิกดูรายละเอียดต่างๆ เพื่อการเข้าร่วมเป็นหนึ่งในแฟรนไชส์ ของร้าน 7-ELEVEN (www.thaifranchisecenter.com : Online)

ที่มาของชื่อ “7- ELEVEN” ร้าน เซเว่น-อีเลฟเว่น เป็นร้านสะดวกซื้อที่คนเมืองคุ้นเคยเพราะเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวันไม่มีวันหยุด อย่างไรก็ตาม ในยุคแรกๆ ร้านเซเว่นฯ เปิดบริการในช่วงเวลา 07.00 น. - 23.00 น. (7 a.m.-11 p.m.) เท่านั้น จึงเป็นที่มาของชื่อร้าน 7- ELEVEN หากเราสังเกตเครื่องหมายการค้าจะเห็นว่าอักษรภาษาอังกฤษในคำว่า Eleven นั้น เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด ยกเว้นเพียง “ตัวเอ็่น” ที่เป็นตัวพิมพ์เล็ก โดยมีเรื่องเล่าถึงที่มาของเรื่องนี้ว่า โลโก้ดังกล่าวถูกออกแบบตามหลักเรื่องตัวเลขของฮวงจุ้ย โดยอักษรเอ็นตัวเล็ก มีรูปร่างและทำหน้าที่เหมือน กับแม่เหล็กเพื่อคอยดูดโชคลาภและเงินทอง เซเว่น-อีเลฟเว่น เป็นบริษัทที่ให้บริการร้านสะดวกซื้อ ที่มีสาขามากที่สุดใน 20 ประเทศและเขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ แคนาดา นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ใต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง มาเลเซีย เม็กซิโก ฟิลิปปินส์ ไทย สิงคโปร์ เปอร์โตริโก แอฟริกาใต้ โดย 7-ELEVEN เคยไปเปิดตัวที่อังกฤษและไอร์แลนด์ในช่วงทศวรรษที่ 1990 แต่ไม่ได้ได้รับความนิยมเท่าที่ควร แรกเริ่ม บริษัทเซเว่น-อีเลฟเว่น ถือกำเนิดภายใต้ชื่อ บริษัทเซาท์แลนด์คอร์ปอเรชัน ซึ่งก่อตั้งที่เมืองโอกคิลฟี ในแคลิฟอร์เนีย มลรัฐเท็กซัส สหรัฐฯ เมื่อปี 1927 ซึ่งในยุคเริ่มกิจการนั้น บริษัทนี้ดำเนินกิจการผลิตและจำหน่ายน้ำแข็ง ต่อมาจึงเริ่มจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น นม ขนมปัง สบู่ ในร้านด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้า กระนั้น ในช่วงแรกนั้นทางบริษัทเคยใช้ชื่อร้านว่า “โทเทมสโตร” และ “สปีดี-มาร์ต” ก่อนจะเปลี่ยนมาใช้ชื่อ “เซเว่น-อีเลฟเว่น” ในปี 1946 (www.tamdee.net : Online)

ปัจจุบัน เกือบร้อยละ 40 ของร้านเซเว่น-อีเลฟเว่น ทั่วโลก อยู่ในประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากเมื่อปี 1991 บริษัทอิโตะ-โยคาโตะของญี่ปุ่นได้เข้าไปซื้อหุ้นของบริษัทเซาท์แลนด์คอร์ปอเรชัน จนกลายเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ของบริษัท และในปีเดียวกันนั้น ทางเซาท์แลนด์คอร์ปอเรชันได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทเซเว่น-อีเลฟเว่น อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤศจิกายน 2005 ทางบริษัทเซเว่น-อีเลฟเว่นเจแปน ได้เข้าไปซื้อหุ้นส่วนที่เหลือในบริษัท เซเว่น-อีเลฟเว่น ทำให้บริษัทเจ้าของตำนานร้านเซเว่น-อีเลฟเว่น แห่งมลรัฐเท็กซัส กลายมาเป็นบริษัทของญี่ปุ่นไปโดยปริยาย กระนั้น บริษัทเซเว่น-อีเลฟเว่นเจแปนนั่น ก็เป็นบริษัทย่อยของบริษัทเซเวนแอนด์ไอโฮลดิ้ง ซึ่งเป็นเจ้าของเครือข่ายร้านอาหารเดนิสส์ของสหรัฐฯใน

ญี่ปุ่นอีกด้วย ฝากข้อมูลไว้อีกหนึ่งสำหรับคนที่ชื่นชอบตัวเลขสถิติ ประเทศที่มีสาขาของร้านสะดวกซื้อแห่งนี้มากที่สุดก็คือ ประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีมากกว่า 10,000 สาขา (จากทั้งหมดกว่า 28,000 สาขาทั่วโลก) อันดับ 2 ก็คือสหรัฐอเมริกาที่มีอยู่ประมาณ 6,000 สาขา และอันดับ 3 ได้แก่ ไต้หวัน ที่มีจำนวนสาขา กว่า 3,680 สาขา ส่วนร้าน เซเว่น-อีเลฟเว่น ในประเทศไทยนั้นปัจจุบันมีสาขาอยู่ราว 3,500 สาขา โดยสาขาแรกของประเทศไทยนั้นอยู่ที่หัวมุมถนนพัฒนาพงษ์ (www.manager.co.th: Online)

เซเว่น-อีเลฟเว่น ชัฟฟลายเซน การหาความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภคในสินค้าและบริการ มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ค้าปลีกกับสำนักงานใหญ่ ซี.พี. ประมวลผลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ แล้วจัดส่งข้อมูลความต้องการล่วงหน้าไปยังผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดส่ง สินค้ามายังศูนย์กระจายสินค้า “แม็คโค” แล้วกระจายไปยังร้านค้าเซเว่นอีเลฟเว่นทุกแห่ง สัปดาห์ละครั้งด้วยปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการ หน้าที่หลักของร้านค้าคือ การขายรับห้ ะเงินสด และการจัดสินค้าหน้าร้านตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การเติมเต็มสินค้ารอบใหม่โดยผู้ผลิตจะกระทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริโภคมีสินค้าอยู่ตลอดเวลาและสะดวกซื้อที่สาขาใกล้บ้าน บางสาขายังมีบริการจัดส่งถึงบ้านด้วย เป็นการอำนวยความสะดวกยิ่งขึ้นสำหรับลูกค้าประจำที่ซื้อจำนวนมากลักษณะสินค้าและบริการ จัดจำหน่าย สินค้าอุปโภคบริโภค และการให้บริการต่างๆ สินค้าที่ทาง เซเว่น-อีเลฟเว่น นำมาจำหน่ายนั้นก็จะเป็ นสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ จุดเด่นของที่นี่คงจะเป็นในเรื่องของการจัดเรียงสินค้าให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจะเน้นอาหารและเครื่องดื่มเป็นหลัก อีกทั้งเวลาของการเปิดให้บริการที่เปิดตลอด 24 ชม. จึงสนองความต้องการของผู้บริโภคเป็นอย่างดี (www.tpa.or.th: Online)

□□□□□□□□□□□□□□

1. การบริหารและวิธีการขยายสาขาเพื่อประสิทธิภาพและเหนือผู้แข่งขัน บริษัทได้มีการกำหนดตัวแบบการบริหารและการจัดการสมัยใหม่จากบริษัทเซาธ์แลนด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด กล่าวคือ โครงสร้างองค์การแนวราบ ระบบการทำงาน ระบบเอกสาร ระบบสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งพัฒนาคนควบคู่กับวิทยาการจัดการสมัยใหม่ กำหนดงานให้เหมาะสมกับคน และกำหนดคนให้เหมาะสมกับงาน.

2. การขยายสาขาด้วยระบบแฟรนไชส์ เพื่อสนองนโยบายขยายสาขาอย่างรวดเร็วตั้งแต่ พ.ศ. 2534 บริษัท ซี.พี.เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด ได้เปิดระบบแฟรนไชส์ ขยายสาขาไปทั่วประเทศด้วย ยุทธศาสตร์แบบจากเมืองสู่ป่าโดยใช้ปาล์มเมือง ขยายสาขาออกไปสู่ต่างจังหวัดทั้งที่เป็นชุมชนใน

เมืองใหญ่และชนเมืองโดยประสานวิธีการ 3 ประการเข้าด้วยกัน ประการที่ 1 บริษัท ซี.พี.เซเวนอีเลฟเวน จำกัด เป็นผู้ลงทุนขยายสาขาเองร้อยเปอร์เซ็นต์ ประการที่ 2 มีการร่วมทุนกับนักลงทุนท้องถิ่นในลักษณะแฟรนไชส์ ซึ่งเป็นการร่วมลงทุนระหว่างบริษัทกับผู้สนใจ ประการ ที่ 3 เปิดให้ร้านผู้ค้าส่งหรือผู้ประกอบการค้าปลีกรายใหญ่หรือนักลงทุนหน้าใหม่ ที่ไม่เคยประกอบธุรกิจการค้าปลีกมาก่อนได้รับสิทธิช่วงใน อาณาเขต เรียกว่า ระบบแฟรนไชส์ซีซีพีเอเจนต์

3. การสนับสนุนช่วยเหลือแฟรนไชส์ซี บริษัท ซี.พี.เซเวนอีเลฟเวน จำกัด ให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดแก่แฟรนไชส์ ดังนี้

- ให้ความช่วยเหลือในการบริหารงาน ได้แก่ ระบบการเงิน การจัดสต็อกสินค้า การคัดเลือกสินค้า การฝึกอบรมพนักงานเป็นต้น
- การจัดส่งเจ้าหน้าที่ของบริษัทไปช่วยในการจัดวางสินค้าแก่ร้านที่เปิดใหม่ในช่วง 2 เดือนแรก
- ให้ยืมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ประกอบธุรกิจตลอดอายุของสัญญาโดนร้านค้าต้องร่วมรับผิดชอบค่ารักษา
- วางแผนการตลาดด้านการโฆษณา การออกแบบร้าน และการจัดการส่งเสริมการขาย

4. กลยุทธ์ทางการค้าแบบใหม่

กลยุทธ์ที่ 1 ผสมผสานระหว่างจุดเด่นของร้านโชว์ห่วยกับร้านสะดวกซื้ออย่างผสมกลมกลืน

กลยุทธ์ที่ 2 เลือกทำเลที่ตั้งร้านให้เหมาะสมและจัดวางสินค้าอย่างเป็นระบบระเบียบง่ายแก่การเลือกซื้อ

กลยุทธ์ที่ 3 คนถือหัวใจสำคัญของเซเวนอีเลฟเวน สร้างความเป็นเลิศด้วยการทำงานเป็นทีม

กลยุทธ์ที่ 4 รวมคนเก่งและซื้อสัตย์ เน้นวิธีการกระจายอำนาจ

กลยุทธ์ที่ 5 เฝื่อน้ำกับการแข่งขันอย่างไม่หวั่นเกรงด้วยนโยบายก้าวกระโดดอย่างรวดเร็วขยายสาขาอย่างรีบเร่ง

กลยุทธ์ที่ 6 จากเมืองสู่ป่า ไล่ป่าล้อมเมือง

กลยุทธ์ที่ 7 ปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์สามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส

กลยุทธ์ที่ 8 เพิ่มยอดจำหน่าย เพิ่มรายได้และลดต้นทุนค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ที่ 9 ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวล้ำยุคและการบริหารทุกระดับประทับใจ

โลจิสติกส์ (Logistics) มาจากศัพท์กรีก แปลว่า ศิลปะในการคำนวณ โดยที่ปัจจุบัน The Council of Logistics Management (CLM) ให้นิยามว่า "กระบวนการในการวางแผน ดำเนินการและควบคุมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการไหล การจัดเก็บวัตถุดิบ สินค้าคงคลังในกระบวนการสินค้าสำเร็จรูปและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องจากจุด เริ่มต้นไปยังจุดที่มีการใช้งาน โดยมีเป้าหมายเพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค" วัตถุประสงค์ที่มีความสำคัญอันดับแรกของการจัดการระบบโลจิสติกส์ในระบบ ธุรกิจ คือการสร้างประโยชน์จากเวลาและสถานที่ หรือการสร้างคุณค่าโดยการนำสินค้าจากต้นกำเนิดไปสู่ที่ๆ มีความต้องการ หน้าที่นี้ก็คือการนำสินค้าจากแหล่งที่ถูกต้องในรูปแบบ ระยะเวลา คุณภาพปริมาณที่ถูกต้องด้วยต้นทุนที่พอเหมาะไปสู่สถานที่ที่ถูกต้อง

พันธกิจของการบริหารโลจิสติกส์ คือ การวางแผน การดำเนินงาน และประสานการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งบรรลุผลในด้านการตอบสนอง ความต้องการของลูกค้า โดยการนำเสนอบริการและคุณภาพในระดับที่เหนือกว่าด้วยต้นทุนการดำเนินงานที่สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่อยู่ในขอบข่ายการกระบวนการโลจิสติกส์ ประกอบด้วย งานบริการลูกค้า การวางแผนเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของอาคารโรงงาน คลังสินค้า การพยากรณ์และการวางแผนอุปสงค์การจัดซื้อจัดหา การจัดการสินค้าคงคลัง การจัดการวัตถุดิบ การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ การบรรจุหีบห่อการดำเนินการกับคำสั่งซื้อ การขนของและการจัดส่ง โลจิสติกส์ย้อนกลับ (เช่น การจัดการสินค้าคืน) การจัดการกับช่องทางจัดจำหน่าย การกระจายสินค้า คลังสินค้าและการเก็บสินค้าเข้าคลังการจราจรและการขนส่ง กิจกรรมการแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ การรักษาความปลอดภัยสำหรับการจัดการและการวางแผนระบบโลจิสติกส์นี้สำคัญมาก เพราะจะต้องมีแบบแผนและข้อกำหนดที่ชัดเจน โดยตั้งกฎให้ผู้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ต้องมีการรายงานส่งเป็นลายลักษณ์อักษร และให้หัวหน้างานลงนามกำกับเพื่อตรวจสอบสินค้าอีกครั้ง แล้วจึงลงนามกำกับรับผิดชอบ และต้องมีการเขียนหมายเหตุทุกขั้นตอนการจัดการระบบโลจิสติกส์ มีดังต่อไปนี้

1. การจากระบบขนส่งลำเลียงภายในโรงงานของผู้ผลิตสินค้าสินค้าที่ผลิตต้องมีกตรวจสอบว่าได้มาตรฐานผ่านเป็นที่เรียบร้อย แล้วจึงจะทำการส่งมาเก็บไว้ในโกดัง ซึ่งการจัดการลำเลียงขนย้ายภายในโรงงาน จะต้องมีการใส่สินค้าบรรจุป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ต่อสินค้านั้น ๆ หรือทำการบรรจุใส่กล่องสินค้าสำหรับสินค้าสำเร็จรูป แล้วนำมารวมกันไว้ให้เรียบร้อย สะดวกต่อการที่จะขนส่งออกไปภายนอกโรงงานหรือจัดส่งให้กับลูกค้าต่อไป

2. การทำบัญชีสินค้าเข้าออกและสินค้าคงคลัง หัวหน้าคลังสินค้าต้องทำบัญชีสินค้าเข้าออก และสินค้าคงคลังว่ามีจำนวนเท่าไร ในแต่ละวัน และบันทึกผู้ที่มารับสินค้าไปตามรายละเอียดแบบฟอร์มกรอกข้อความของโรงงาน สำหรับโรงงานที่มีการส่งออกต่างประเทศโดยตรง ก็ต้องประสานงานกับฝ่ายส่งออกโดยที่ฝ่ายส่งออกจะเป็นผู้ติดต่อดำเนินการด้านการขนส่งสินค้าและพิธีการศุลกากร

3. การจัดซื้อวัตถุดิบและการจัดเก็บ เพื่อให้ทันกับการผลิตแบบสนองความต้องการของลูกค้า และบริหารการจัดส่ง การผลิตอาจมีความจำเป็นในการสั่งวัตถุดิบจากที่อื่นมาทดแทนในกรณีที่วัตถุดิบที่มีอยู่ไม่พอเพียงเพื่อให้ผลิตได้ทันและจัดส่งตามใบสั่งซื้อจากลูกค้า โดยเฉพาะลูกค้าในประเทศที่จะต้องจัดส่งให้ทันเวลาและมีลูกค้าจำนวนหลากหลาย

4. การบริหารบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยต้องมีความรับผิดชอบต่อคุณภาพสินค้า และเวลาที่จะต้องส่งมอบสินค้า หรืออาจจะมีการโยกย้ายไปแผนกอื่น ๆ บ้าง การบริหารบุคลากรต้องมีการอบรมกันเป็นประจำถึงแม้ว่าจะไม่เกิดปัญหาใดก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจในกระบวนการผลิตสินค้า ซึ่งจะต้องส่งให้ทันเวลากับสายการผลิตของลูกค้าแต่ละราย ถ้าส่งไม่ทันก็จะทำให้การผลิตต่อเนื่องของลูกค้านั้น ๆ ได้รับผลกระทบล่าช้า ตามมาด้วย

5. กรณีสินค้าผลิตไม่ได้มาตรฐาน ถ้ามีการขนส่งออกไปอาจจะถูกส่งกลับมา ทำให้เสียค่าขนส่งเพิ่มขึ้นและเสียหายต่อต้นทุนในการผลิตชัดเจนโดยเปล่าประโยชน์ และจำเป็นที่จะต้องนำไปส่งอีกครั้ง ซึ่งต้นทุนการขนส่งจะเพิ่มเป็น 2 เท่า และการจัดเก็บสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพก็เป็นภาระในการแปรสภาพ ส่วนสินค้าคืนที่ยังพอที่จะขายลดราคาได้ก็ต้องเก็บรักษาไว้อย่างดีรอลูกค้าที่จะมาเหมาเพื่อส่งไปขายได้อีกทั้งใน ประเทศและนอกประเทศ ซึ่งก็มีบริษัทรับซื้ออยู่เสมอและผู้ที่มารับซื้อไปแล้วก็ต้องมีการบริหารคลังสินค้าแบบโลจิสติกส์ด้วย

6. ระบบโลจิสติกส์ที่ทำกันอย่างดีมีคุณภาพ มีข้อสำคัญคือ รถบรรทุกและพนักงานขับรถ ต้องระลึกไว้ด้วยว่า รถบรรทุกคือเครื่องจักรชนิดหนึ่งที่ใช้น้ำมันเพื่อการส่งมอบนั้น ขับเคลื่อนไปมาได้โดยอาศัยพนักงานขับรถ การเลือกใช้รถต้องให้เหมาะสมกับกิจการของตัวเองตามลักษณะของงาน และต้องบำรุง รักษาตามกำหนด ซึ่งไม่ต่างจากเครื่องจักรทั่วไป การประหยัดค่าน้ำมัน การประหยัดค่าสึกหรอ อุปกรณ์สิ้นเปลืองต่างๆ การประกันอุบัติเหตุและความเสียหายของสินค้า ฯลฯ นั้นเป็นงานใหญ่อีกงานหนึ่งที่ต้องสร้างขึ้นเป็นแผนกใหญ่อีกแผนกหนึ่ง โดยเฉพาะถ้ามีงานขนส่งมาก หลากๆ โรงงานมักใช้วิธีจ้างบริษัทขนส่งมารับช่วงต่อ เพื่อที่จะลดภาระในองค์กร โดยจะจ้างบริษัท

ขนส่งที่ค่อนข้างมีบริการดีมีระบบโลจิสติกส์แบบครบวงจร นั่นคือ การบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ ที่เดียว ที่เรียกว่า one stop service พร้อมด้วยการรายงานและให้คำปรึกษาพร้อมร่วมกันวางแผนงานกับลูกค้า ตลอดเวลา การที่จะสร้างและทำธุรกิจแบบโลจิสติกส์ในด้านบริการ มี 4 ลักษณะ คือ

- แบบในประเทศ
- แบบสากลระหว่างประเทศ (การส่งออก)
- งานโครงการขนาดใหญ่ที่มีการใช้รถเครื่องกลขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดใหญ่
- การขนส่งผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม

1. การขนส่งภายในประเทศ

การขนส่งภายในประเทศทำการกันเป็นแบบขนส่งทั่ว ๆ ไปและ แบบส่งร่วมแต่ยังไม่ถึงมือลูกค้าโดยตรง ทุกวันนี้มีพัฒนาการออกแบบตัวรถบรรทุกให้มีความสะดวกและทันสมัยมากขึ้น และคงอีกไม่นานนัก จะมีนักลงทุนสร้างเครือข่ายสาขาศูนย์โลจิสติกส์แต่ละภูมิภาคหลายสาขาเพื่อให้ได้รับสินค้าทั้งขาไปและขากลับ เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ ซึ่งส่วนหนึ่งจะทำให้ค่าขนส่งมีราคาถูกลงได้บ้าง การก่อสร้างคลังสินค้าแบบลักษณะโลจิสติกส์จะต้องจ้างวิศวกรซึ่งมีความรู้ด้านโลจิสติกส์พอควร ทั้งนี้เพื่อออกแบบให้มีความสะดวก ปลอดภัย ทันสมัย และกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครบถ้วน ในการที่จะประกอบกิจการของแต่ละสาขานั้น ๆ รวมทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ระบบออนไลน์ทั้งในกิจกรรมของบริษัทและที่จะขยายไป ถึงลูกค้าแต่ละรายด้วย การจัดเก็บรักษา การคัดเลือกและแยกหรือรวมสินค้าเพื่อให้เกิดความสะดวกในการที่จะส่งของในคราวต่อไป

2. การขนส่งสินค้าออกและสินค้าเข้า (การนำเข้าและส่งออก)

การขนส่งสินค้าออกและสินค้าเข้าคือเมื่อสินค้าพร้อมที่จะส่งออกจากโกดังโลจิสติกส์ หรือคลังสินค้าของโรงงานแล้ว หมายถึงว่ามีการแพกกิ้งเป็นมาตรฐานเพื่อการส่งออกและพร้อมด้วยใบอนุญาตต่าง ๆ ถ้าจำเป็นต้องใช้แล้วบริษัทขนส่งระบบโลจิสติกส์จะดำเนินการล่วงหน้าดังนี้

- การจองเรือเดินสมุทรหรือสายการบิน (Freight forwarder)
- การผ่านพิธีการทางศุลกากรและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่จะได้รับชดเชยภาษี
- นำตู้คอนเทนเนอร์มาบรรจุที่โกดังโลจิสติกส์หรือคลังสินค้าของโรงงานแล้วบรรทุกไป

ทำเรือที่กำหนดไว้ ระบบโลจิสติกส์สามารถให้บริการกับโรงงานที่มีสินค้าเป็นของตัวเองได้ เช่น การตรวจสอบสินค้าที่จะส่งออกและทำบัญชีสินค้าคงคลังได้ และหากได้รับความเชื่อถือมากอาจจะให้บริการ

การบริหารคลังสินค้าแบบเบ็ดเสร็จ และการทำแพคเกจสินค้าการบรรจุสินค้าเข้าสู่คอนเทนเนอร์เหมือนในบางประเทศก็ได้มีการดำเนินการอยู่บ้างแล้ว

3. การก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม

งานก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เครื่องกลหนักหรือโรงงานอุตสาหกรรม หน้าที่ต้องมีเครื่องจักรน้ำหนักมาก อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับการขนส่งวัสดุก่อสร้างหรือวัตถุดิบสำหรับการผลิต จำนวนมาก การรับงานขนส่งเคลื่อนย้ายเครื่องกลและเครื่องจักรขนาดหนักและวัสดุนี้ต้อง ใช้วิศวกรคิดคำนวณ สำรวจเส้นทาง วางแผนการทำงานโดยละเอียด ซึ่งงานลักษณะนี้จะต้องเขียนรายงาน ขั้นตอนในการที่จะทำงานและความเป็นไปได้อย่างละเอียดเสนอต่อเจ้าของงาน โดยใช้ระบบโลจิสติกส์มาช่วยในการจัดการและบริหารวางแผนงานต่างๆ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้งานนั้นมีความราบรื่นด้วยดี

4. การขนส่งสินค้า-ผลไม้และสัตว์น้ำ

การขนส่งลักษณะนี้จำเป็นต้องใช้รถบรรทุกแบบมิดชิด มีการควบคุมอุณหภูมิ เช่นประมาณ 24 องศาสำหรับพืชเกษตร ทั้งนี้แล้วแต่พืชผักแต่ละชนิด และแช่แข็งสำหรับสัตว์น้ำ การออกแบบภายในรถบรรทุกจะต้องมีชั้นและช่องวางสินค้าเพื่อป้องกันความเสียหายจากการซ้อนทับกัน หรือใส่ภาชนะบรรจุพลาสติกโคนสามารถซ้อนกันได้ ภาชนะบรรจุที่ได้มาตรฐานสามารถใช้ได้ทั้งการภายในประเทศและการส่งออกต่างประเทศด้วย สำหรับการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมในปริมาณมากที่ใช้การขนส่งทางน้ำ ถ้าเป็นการส่งออกก็จะใช้เรือลอมซึ่งสามารถเข้าไปเทียบที่เรือเดินสมุทรได้โดยตรงภาชนะบรรจุ กล่องกระดาษหลายชนิดซึ่งมีความแข็งแรงพอที่จะซ้อนกันได้สูงก็เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สินค้านั้นๆปลอดภัยแต่ก็ต้องเสียค่าบริการกล่องกระดาษด้วย สำหรับสินค้าที่อาจแตกเสียหายได้ง่าย ก็ต้องทำการแพ็คเกจใหม่หรืออาจจะใช้วิธีดอกลังไม้เพิ่ม ถึงแม้ว่าจะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นบ้างแต่สินค้าถึงมือผู้รับโดยปลอดภัย ปัจจุบันได้มีการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์อย่างมาก ในต่างประเทศที่เจริญมากแล้ว ภาชนะบรรจุมักเน้นให้มีแบบที่สวยงามอย่างพิถีพิถัน ซึ่งราคาภาชนะบรรจุอาจสูงมากพอๆกับราคาสินค้า โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นของกินและอาหารการประหยัดพลังงานขนส่ง การขนส่งนอกจากการกำหนดความเร็วแล้ว มีการอบรมให้พนักงานขับรถคำนึงถึงการประหยัดพลังงาน กฎจราจร เส้นทางในการขนส่ง รายละเอียดการประกันภัย การบำรุงรักษาสภาพรถให้ดีตามกำหนดเวลา ปัจจุบันมีการใช้กล่องดำหรือวิธีอื่น ๆ มาใช้ตรวจสอบการทำงานของรถแต่ละคัน และตรวจสอบวิเคราะห์การ

สิ้นเปลืองของการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ในต่างประเทศที่เจริญมากมีการใช้ระบบดาวเทียมติดตามการเดินทางของรถแต่ละคัน ซึ่งทำให้สามารถสื่อสารกับพนักงานขับรถได้ตลอดเวลา

ธุรกิจ โลจิสติกส์ เริ่มต้นการพัฒนาจากการจัดส่งสินค้าเป็นหลัก ต่อมาธุรกิจที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าได้แตกย่อยออกมาเป็นบริการจัดการคลัง สินค้า การบริการกระจายสินค้า การบริการบรรทุกสินค้า และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ต่อมาธุรกิจโลจิสติกส์ได้ผนวกขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production) เข้ามารวมด้วย เช่น การจัดหาวัตถุดิบ และการสต็อกสินค้า มาจนถึงยุคปัจจุบัน โลจิสติกส์ได้รวมไปถึงการจัดการห่วงโซ่อุปทานทั้งระบบ โดยรวมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการกระจายสินค้าทั้งหมด เช่น Supplier ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้จัดจำหน่าย นอกจากนี้ยังเกิดบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่ให้บริการธุรกิจโลจิสติกส์สมัย ใหม่แบบครบวงจรที่เรียกว่า Third Party Logistics (3PLs) ซึ่งทำหน้าที่ประสานภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์เข้าด้วยกัน ตั้งแต่การบรรจุหีบห่อ การติดฉลากสินค้า การจัดส่งสินค้า และการกระจายสินค้า ทั้งนี้เนื่องจากผู้ผลิตต้องการลดความเสี่ยงในเรื่องโลจิสติกส์ซึ่งมีความ ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น โลจิสติกส์ หมายถึง กระบวนการในการวางแผน จัดสายงาน และควบคุมกิจกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในกระบวนการไหลของสินค้าตั้งแต่จุด เริ่มจัดหาวัตถุดิบ ไปถึงจุดที่มีการบริโภคเพื่อให้ค่าใช้จ่ายโดยรวมในการกระจายสินค้าต่ำที่สุด และด้วยเหตุนี้โลจิสติกส์จึงเกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการจัดหาวัตถุดิบและไป สิ้นสุด ณ จุดที่มีการบริโภคสินค้า โดยกิจกรรมหลักของโลจิสติกส์จะประกอบด้วย

1. การขนส่ง
2. สินค้าคงคลัง
3. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากนี้ยังรวมกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆ อาทิ การจัดการคลังสินค้า การยกขน การจัดหาวัตถุดิบ และการจัดการด้านข้อมูลการกระจายสินค้า เป็นต้น โดยทั่วไปพบว่าประเทศที่มีพื้นที่บนบกกว้างใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย มักจะมีความเชี่ยวชาญโลจิสติกส์ทางบกและอากาศ ส่วนประเทศที่เป็นเกาะ เช่น อังกฤษ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง มักจะชำนาญโลจิสติกส์ทางน้ำ โดยความสำเร็จในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศต่างๆ เหล่านี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

1. Physical Distribution หรือการส่งสินค้าไปสู่ผู้บริโภค

2. Internally Integrated Logistics หรือการเชื่อมโยงการจัดการภายในบริษัท ตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบจนถึงมือผู้บริโภค

3. Externally Integrated Logistics การเชื่อมโยงองค์กรต่างๆ ในห่วงโซ่อุปทานเข้าด้วยกัน

4. Global Logistics Management หรือการจัดซื้อวัตถุดิบและจัดส่งสินค้าครอบคลุมทั่วโลก ทั้งนี้ความสำเร็จในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ข้างต้น ได้ทำให้ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดต่ำลงเหลือเพียงร้อยละ 7-10 ของ GDP เท่านั้น ในทางกลับกัน ระดับการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศในเอเชียตะวันออก ก็มีความแตกต่างกันมาก เนื่องจากความแตกต่างในเรื่องสาธารณูปโภค ระเบียบพิธีการศุลกากร การประสานงานของระบบราชการ และระดับการนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม การลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ในเอเชียนั้น จำเป็นต้องแก้ปัญหาในเรื่องระบบ สาธารณูปโภค โดยเฉพาะด้านการขนส่ง การพัฒนาธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์ การพัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการแก้ไขระเบียบราชการที่เป็นอุปสรรค ซึ่งจากการศึกษาของธนาคารโลก พบว่า ต้นทุนด้านการขนส่งทางเรือที่ลดลงร้อยละ 1 จะช่วยเพิ่มส่วนแบ่งทางการค้าให้กับผู้ส่งออกได้ถึงร้อยละ 5-8 และหากต้นทุนการขนส่งโดยรวมลดลงร้อยละ 10 จะช่วยเพิ่มปริมาณการค้าได้ถึงร้อยละ 20

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ขั้นตอนที่ 2 ของการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ หรือการพัฒนาไปสู่การเชื่อมโยงการจัดการภายในตัวบริษัท ตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบไปจนถึงการจัดส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ยังต้องใช้ความพยายามอีกมากเพื่อให้ก้าวสู่ขั้นตอนที่ 3 ซึ่งได้แก่ การเชื่อมโยงองค์กรต่างๆ ในห่วงโซ่อุปทานเข้าด้วยกัน ทำให้ปัจจุบันต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของไทยยังสูงถึงร้อยละ 25-30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งสูงกว่าประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะจีน ซึ่งมีต้นทุนโลจิสติกส์ประมาณร้อยละ 20 ของ GDP เท่านั้น ทั้งนี้ทางภาครัฐได้ประเมินว่า หากประเทศไทยสามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ลงได้เหลือร้อยละ 10 ของ GDP แล้วจะช่วยทำให้รัฐประหยัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ถึง 300,000 ล้านบาท และจะทำให้สินค้าของประเทศไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นได้อีกมหาศาล อนึ่ง นอกจากปัญหาเรื่องต้นทุนสินค้าแล้วประเทศไทยยังประสบปัญหาเรื่องขึ้น ดอนราชการที่ยุ่งยาก ซึ่งทำให้บางครั้งต้องใช้เวลาในการเคลียร์สินค้าที่ท่าเรือ รถไฟ และสนามบิน นานถึง 5 วัน ซึ่งถือว่านานกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ ในเอเชียไม่ว่าจะเป็นฮ่องกง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และจีน จากผลการจัดอันดับการแข่งขันทางด้านโลจิสติกส์ของประเทศต่างๆ ทั่วโลกในปี 2547 โดย International Institute for Management Development (IMD) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับในลำดับที่ 29 จาก 60 ประเทศทั่วโลก ดังแผนภาพที่ 1 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึง

ไปในรายละเอียดจะพบว่า ในแง่โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ ประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ 50 ดังแผนภาพที่ 2 ซึ่งถือว่ารั้งท้ายประเทศคู่แข่งเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาทางด้านกายภาพเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของประเทศไทยสูงถึงร้อยละ 20 - 30 ของ GDP หรืออีกนัยหนึ่งประเทศไทยมีต้นทุนด้านโลจิสติกส์สูงถึง 1.5 ล้านล้านบาท ในการผลิตสินค้าและบริการทั้งหมดของประเทศมูลค่า 6 ล้านล้านบาท ต้นทุนดังกล่าวนี้ว่าสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีสัดส่วนแค่เพียงร้อยละ 7 - 10 ของ GDP เท่านั้น ซึ่งแน่นอนว่าต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงมากเช่นนี้จะเป็นการลดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากทำให้ต้นทุนราคาวัตถุดิบนำเข้าและส่งออกสูงขึ้น แต่ผู้ส่งออกจำเป็นต้องลดราคารับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตในประเทศ เพื่อให้ราคาสินค้าที่ส่งออกไปจำหน่ายสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดแรงกดดันเรื่องต้นทุนการผลิตและผลกำไรของผู้ประกอบการ ดังนั้น การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศและการลดต้นทุนด้านการขนส่งจะมีส่วนช่วย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้มากขึ้น ในปี 2546 ได้มีการประมาณต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยที่ร้อยละ 19.17 ของ GDP ดังแผนภาพที่ 3 โดยแบ่งเป็น 4 กิจกรรมใหญ่ๆ ดังนี้ ร้อยละ 3.09 เป็นค่าบริหารจัดการ ร้อยละ 7.29 เป็นค่าการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง ร้อยละ 0.22 เป็นค่าสร้างและบริหารศูนย์กระจายสินค้า และร้อยละ 8.61 เป็นค่าขนส่ง ทั้งนี้ทางภาครัฐได้ประเมินว่า หากประเทศไทยสามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ลงได้เหลือร้อยละ 10 ของ GDP จะช่วยทำให้รัฐประหยัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ถึง 300,000 ล้านบาท และจะทำให้สินค้าของประเทศไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นได้อีกมหาศาล - ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขนส่ง (Transportation Cost) กิจกรรมด้านขนส่งที่ก่อให้เกิดต้นทุนขนส่ง ซึ่งต้นทุนด้านนี้สามารถพิจารณาได้หลายทางขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ต้นทุนของ หน่วยงานสามารถแบ่งได้ตามประเภทของลูกค้า ผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย เช่น ต้นทุนขนส่งขาเข้ากับต้นทุนขนส่งขาออก เป็นต้น ต้นทุนเหล่านี้แปรผันตามปริมาณการขนส่ง น้ำหนัก ระยะทาง จุดต้นทางและจุดปลายทาง นอกจากนี้ต้นทุนยังอาจผันแปรตามวิธีการและรูปแบบการขนส่งอีกด้วย - ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง (Inventory Carrying Cost) เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง ได้แก่ การควบคุมสินค้าคงคลัง การบรรจุภัณฑ์ การซ่อมแซม และการทำลายสินค้าที่ชำรุด ซึ่งต้นทุนที่เกี่ยวข้องนี้จะแปรผันตามปริมาณสินค้าคงคลัง โดยวัดได้จากต้นทุนเงินทุน ต้นทุนค่าเสียโอกาส ต้นทุนในการดูแลสินค้า และต้นทุนความเสี่ยงจากการจัดเก็บสินค้า - ต้นทุนคลังสินค้า (Warehousing Cost) คือต้นทุนที่เกี่ยวกับคลังสินค้าประกอบด้วยการเลือกสถานที่ตั้งโรงงานและคลังสินค้า ดูแลรักษากิจการคลังสินค้า กิจกรรมภายในคลังสินค้า การบริหารจัดการคลังสินค้า ต้นทุนนี้จะแปร

ผันตามจำนวนและสถานที่ตั้งของคลังสินค้า - ต้นทุนการบริหารจัดการ (Administration Cost) เป็นกิจกรรมในระดับจุลภาค ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่กำหนดระดับการให้บริการลูกค้า (ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งสินค้า การจัดหาอะไหล่และการให้บริการสนับสนุนอื่นๆ และ ค่าใช้จ่ายในการจัดการสินค้าส่งคืน) รวมทั้งต้นทุนค่าเสียโอกาสในการขาย นอกจากนี้ยังรวมถึงต้นทุนกระบวนการและข้อมูลในการสั่งซื้อ และต้นทุนการจัดซื้อ ประกอบด้วย ต้นทุนกระบวนการสั่งซื้อ กระจายหรือส่งคำสั่งซื้อ การติดต่อสื่อสาร การพยากรณ์ความต้องการ การพัฒนาระบบสารสนเทศ เช่น การบันทึกคำสั่งซื้อและการประมวลคำสั่งซื้อ ตลอดจนการจัดซื้อและการผลิตซึ่งจะแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงในปริมาณสินค้า หรือความถี่ในการสั่งซื้อ

สำหรับความพยายามในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยนั้น เริ่มจะเป็นรูปธรรมเมื่อกระทรวงการคลังและกระทรวงคมนาคมร่วมมือกันตั้งเป้า ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ ลงให้เหลือร้อยละ 10 - 15 ของ GDP ภายในเวลา 5 ปี โดยจัดการประชุมเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2547 เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงระบบขนส่งทั้งหมดของประเทศไทย พร้อมทั้งได้นำเอารัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์จำนวน 12 แห่ง มาประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดแผนการลงทุนในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2552 ซึ่งรัฐบาลเชื่อว่าหากโครงการลงทุนเหล่านี้มีการจัดทำแผนประสานและเชื่อมโยง ซึ่งกันและกันได้มากขึ้นแล้ว จะช่วยพัฒนาระบบการขนส่งซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น การดำเนินการค้าขายสินค้าของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น จะมีต้นทุนในการจัดส่งสินค้าค่อนข้างสูงกว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่งผลให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง พยายามหาแนวทางเพื่อนำมาลดต้นทุนสินค้าและบริการ รวมทั้งเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้มากขึ้น การจัดการด้านโลจิสติกส์จึงเข้ามามีบทบาทในการจัดการเพื่อลดต้นทุนการจัดส่ง สินค้าและบริการ เนื่องจากการจัดการโลจิสติกส์สามารถสร้างอรรถประโยชน์ด้านสถานที่และเวลาให้แก่ธุรกิจ เพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้ทันทั่วทั้งที่ ในเวลาที่กำหนดและปริมาณตามที่ต้องการ รวมทั้งสามารถเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดได้ โครงการนี้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ภายใต้ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน (<http://osnuyos.blogspot.com/2008/03/7-eleven.html>: Online)

□□□□□□□□□□□□□□

เนื่องจากการเจริญเติบโตของธุรกิจร้านสะดวกซื้อที่มีอัตราสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การแข่งขันของธุรกิจไม่สามารถหยุดนิ่งได้ และจำเป็นต้องพัฒนาให้คู่ทันสมัยและโดดเด่นเป็นที่จดจำของผู้บริโภค นอกจากนั้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามา เพื่อสร้างความสะดวกรวดเร็วในการจำหน่ายสินค้าและบริการให้แก่ผู้บริโภค ก็จำเป็นเช่นเดียวกัน และที่สำคัญการขยายสาขาอย่างต่อเนื่องก็เป็นกลยุทธ์ที่เป็นหัวใจในการเข้าถึงผู้บริโภคกลุ่มผู้บริโภคของร้านสะดวกซื้อในยุคการแข่งขันในอนาคต

ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านสะดวกซื้อหรือนักลงทุนที่สนใจจะลงทุนในธุรกิจค้าปลีกประเภทนี้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริม ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคที่ร้านสะดวกซื้อ และสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง หรือเลือกใช้กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาดต่อผู้บริโภคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันต่อ'งานวิจัยฉบับนี้ยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้วิจัยท่านอื่น ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจร้านสะดวกซื้อ นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัยส่วนกลุ่มผู้สนใจทั่วไป สามารถนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจร้านสะดวกซื้อ ต่อไปในอนาคตอีกทางหนึ่งด้วย

1.2 □□□□□□□□□□□□□□□□

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางด้านลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 โครงสร้างของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษา ส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขต

กรุงเทพมหานคร

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์

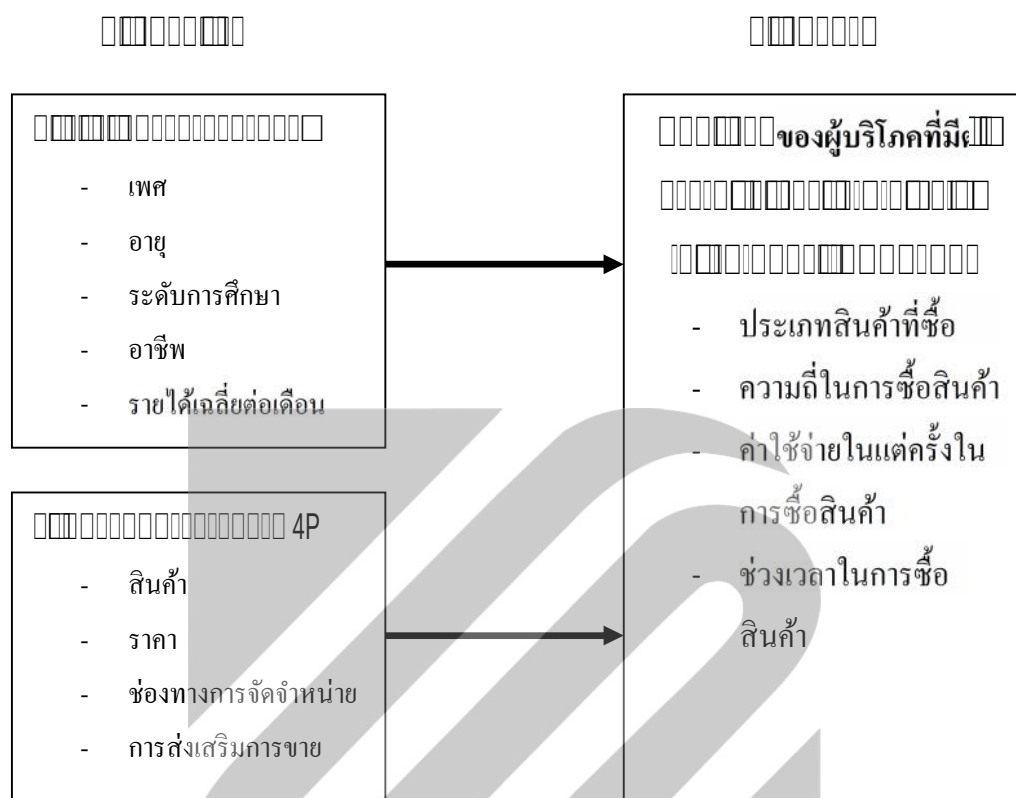
3.1.2 ส่วนประสมทางการตลาด 4P

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขต

กรุงเทพมหานคร

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1. ประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีพฤติกรรมในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. ส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

1.6 นียา ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

1. เป็ หมายถึง เพศของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. อายุ หมายถึง อายุ ของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
3. สถานภาพ หมายถึง สถานภาพ ของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
4. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษา ของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
6. อาชีพ หมายถึง อาชีพ ของผู้บริโภคในใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
7. มูลค่าที่ใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
8. ร้านขายสินค้าทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีรูปแบบร้านที่ทันสมัย สะดวกซื้อ ให้บริการตลอด 24 ชม
9. สิ่งใดๆ ที่นำเสนอแก่ตลาด เพื่อให้เกิดความสนใจ ความต้องการเป็นเจ้าของ
10. ราคา หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลต้องจ่ายเพื่อตอบแทนกับการได้รับกรรมสิทธิ์ สิทธิความสะดวกสบายและความพอใจในผลิตภัณฑ์
11. ช่องทางการจัดจำหน่าย หมายถึง กลไกที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สินค้าเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปถึงมือของผู้บริโภค
12. กิจกรรมการส่งเสริมการตลาดที่จะจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าหรือบริการ เพิ่มขึ้นในระยะเวลาอันสั้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการผู้ที่จะดำเนินธุรกิจและลงทุนธุรกิจร้านสะดวกซื้อ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับใช้กิจกรรมการขายให้เหมาะสมเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น
3. ข้อมูลจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยท่านอื่น ที่มีความสนใจนำเอาข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย และกลุ่มผู้สนใจทั่วไปสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการตลาดต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยศึกษา เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานครผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด

คอตเลอร์, ฟิลลิป (1997: 24) กล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) หมายถึง เครื่องมือทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ ซึ่งกิจการผสมผสานเครื่องมือเหล่านี้ให้สามารถตอบสนองความต้องการและสร้าง ความพึงพอใจให้แก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ส่วนประสมการตลาด ประกอบด้วย ทุกสิ่งทุกอย่างที่กิจการใช้เพื่อให้มีอิทธิพลโน้มน้าวความต้องการ การผลิตภักซ์ของกิจการ ส่วนประสมการตลาดแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม ดังที่รู้จักกันก็คือ “4 Ps” อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการขาย (Promotion)

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 11) กล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) หมายถึง การมีสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ ขายในราคาที่ผู้บริโภคยอมรับได้ และผู้บริโภคยินดีจ่ายเพราะเห็นว่าคุ้ม รวมถึงมีการจัดจำหน่ายกระจายสินค้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการซื้อหาเพื่อ ความสะดวกแก่ลูกค้า ด้วยความพยายามจงใจให้เกิดความชอบในสินค้าและเกิดพฤติกรรมอย่างถูกต้อง

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2543: 26) กล่าวในเรื่อง ตัวแปรหรือองค์ประกอบของส่วนผสมทางการตลาด (4P's) ว่าเป็นตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าทางการตลาดที่กระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อ โดยแบ่งออกได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ลักษณะ บางประการของผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่อาจกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค คือ ความใหม่ ความสลับซับซ้อนและคุณภาพที่คนรับรู้ ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ใหม่และสลับซับซ้อนอาจต้องมีการตัดสินใจอย่างกว้างขวาง ถ้าเรารู้เรื่องเหล่านี้แล้วในฐานะนักการตลาดเราควรจะเสนอทางเลือกที่ง่ายกว่า ผู้บริโภคมีความคุ้นเคยเพื่อให้ผู้บริโภคที่ไม่ต้องการเสาะแสวงหาทางเลือก อย่างกว้างขวางในการพิจารณา ส่วนในเรื่องของรูปผลิตภัณฑ์ตลอดจนหีบห่อและป้ายฉลาก สามารถก่ออิทธิพลต่อกระบวนการซื้อของผู้บริโภค หีบห่อที่สะดุดตาอาจทำให้ผู้บริโภคเลือกไว้เพื่อพิจารณา ประเมินเพื่อการตัดสินใจซื้อ ป้ายฉลากที่แสดงให้ผู้บริโภคเห็นคุณสมบัติประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ที่สำคัญก็จะทำให้ ผู้บริโภคประเมินสินค้าเช่นกัน ใคุณภาพสูงหรือสินค้าที่ปรับเข้ากับความต้องการบางอย่างของผู้ซื้อ มี อิทธิพลต่อการซื้อด้วย

2. ราคา (Price) ราคามี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อก็คือเมื่อผู้บริโภคทำการประเมินทางเลือกและทำการ ตัดสินใจ โดยปกติผู้บริโภคชอบผลิตภัณฑ์ราคาต่ำ นักการตลาดจึงควรคิรน้อย ลดต้นทุนการซื้อหรือทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจด้วย ณะอื่นๆ สำหรับการตัดสินใจอย่างกว้างขวางผู้บริโภคมักพิจารณารายละเอียด โดยถือเป็นอย่างหนึ่งในลักษณะทั้งหลายที่เกี่ยวข้องสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย ราคาสูงไม่ทำให้การซื้อลดน้อยลง นอกจากนี้ราคายังเป็นเครื่องประเมินคุณค่าของผู้บริโภคซึ่งก็ติดตามด้วยการซื้อ

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Placement-Channel of Distribution) กลยุทธ์ ของนักการตลาดในการทำให้มีผลิตภัณฑ์ไว้พร้อมจำหน่าย สามารถก่ออิทธิพลต่อการพบผลิตภัณฑ์ แน่แน่นอนว่าสินค้าจำหน่ายแพร่หลายและง่ายที่จะซื้อจะทำให้ผู้บริโภคนำไปประเมินประเภทของช่องทางที่น่าเสนออีก อาจก่ออิทธิพลต่อการรับรู้ภาพพจน์ของ ผลิตภัณฑ์ เช่น สินค้าที่มีของแถมในร้านเสริมสวยชั้นดีในห้างสรรพสินค้าทำให้สินค้ามีชื่อเสียงมากกว่านำไปใช้บนชั้นวางของในซูเปอร์มาร์เก็ต

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion-Marketing Communication) การ ส่งเสริมการตลาดสามารถก่ออิทธิพลต่อผู้บริโภคได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการ ตัดสินใจซื้อ ข่าวสารที่นักตลาดส่งไปอาจเตือนใจให้ผู้บริโภครู้ว่าเขามีปัญหา สินค้าของนักการตลาดสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้และมันสามารถส่งมอบให้ได้มากกว่า สินค้าของคู่แข่ง เมื่อได้ข่าวสารหลักการซื้อเป็นการยืนยันว่าการตัดสินใจซื้อของถูกค่าถูก ต้อง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541: 80-81) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประสมการตลาด หมายถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายสู่ตลาดเพื่อความสนใจ การจัดหา การใช้หรือการบริโภคที่สามารถทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ (Armstrong and Kotler, 2009 : 616) ประกอบด้วย สิ่งที่สามารถสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น บรรจุภัณฑ์ สี ราคา คุณภาพ ตราสินค้า บริการและชื่อเสียงของผู้ขาย ผลิตภัณฑ์อาจจะเป็นสินค้า บริการ สถานที่ บุคคล หรือความคิด ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจจะมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์ต้องมีรรถประโยชน์ (Utility) มีคุณค่า (Value) ในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้ การกำหนดกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ต้องพยายามคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้ (1) ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) หรือความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation) (2) องค์ประกอบ (คุณสมบัติ) ของผลิตภัณฑ์ (Product Component) เช่น ประโยชน์พื้นฐาน รูปร่างลักษณะ คุณภาพ การบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า เป็นต้น (3) การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (Product Positioning) เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทเพื่อแสดงตำแหน่งที่แตกต่าง และมีคุณค่าในจิตใจของลูกค้าเป้าหมาย (4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ มีลักษณะใหม่และปรับปรุงให้ดีขึ้น (New and Improved) ซึ่งต้องคำนึงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น (5) กลยุทธ์เกี่ยวกับส่วนประสมผลิตภัณฑ์ (Product Mix) และสายผลิตภัณฑ์ (Product Line)

2. ราคา (Price) หมายถึง จำนวนที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์/บริการ หรือเป็นคุณค่าทั้งหมดที่ลูกค้ารับรู้เพื่อให้ได้ผลประโยชน์จากการใช้ผลิตภัณฑ์/บริการคุ้มกับเงินที่จ่ายไป (Armstrong and Kotler, 2009 : 616) หรือหมายถึง คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็น P ตัวที่สองที่เกิดขึ้น ถัดจาก Product ราคาเป็นต้นทุน (Cost) ของลูกค้า ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของผลิตภัณฑ์กับราคา (Price) ของผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น ผู้กำหนดกลยุทธ์ด้านราคาต้องคำนึงถึง (1) คุณค่าที่รับรู้ในสายตาของลูกค้า ซึ่งต้องพิจารณาการยอมรับของลูกค้าในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ว่าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นั้น (2) ต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง (3) การแข่งขัน (4) ปัจจัยอื่น ๆ

3. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็น เครื่องมือการสื่อสารเพื่อสร้างความพอใจต่อตราสินค้าหรือบริการ หรือความคิด หรือต่อบุคคล โดยใช้หัวใจให้เกิดความต้องการหรือเพื่อเตือนความทรงจำ (Remind) ในผลิตภัณฑ์ โดยคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรม การซื้อ (Etzel, walker and Stanton, 2007 : 677) หรือ เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อ

สร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ การติดต่อสื่อสารอาจใช้พนักงานขาย (Personal Selling) ทำการขาย และการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คน (Non Personal Selling) เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารมีหลายประการ องค์การอาจเลือกใช้หนึ่งหรือหลายเครื่องมือซึ่งต้องใช้หลักการเลือกใช้ เครื่องมือการสื่อสาร การตลาดแบบประสมประสานกัน [Integrated Marketing Communication (IMC)] โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับลูกค้า ผลิตภัณฑ์คู่แข่งกันโดยบรรจุจุดมุ่งหมายร่วมกันได้ เครื่องมือการส่งและการตลาดที่สำคัญ มีดังนี้

3.1 การโฆษณา (Advertising) เป็น กิจกรรมในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับองค์กร และส่งเสริมการตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ หรือ ความคิด ที่ต้องมีการจ่ายเงินโดยผู้อุปถัมภ์รายการ (Armstrong and Kotler. 2009 : 33) กลยุทธ์ในการโฆษณาจะเกี่ยวข้องกับ (1) กลยุทธ์การสร้างสรรคงานโฆษณา (Create strategy) และยุทธวิธีการโฆษณา (Advertising tactics) (2) กลยุทธ์สื่อ (Media strategy)

3.2 การขายโดยใช้พนักงานขาย (Personal selling) เป็น การสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคล เพื่อพยายามจูงใจผู้ซื้อที่เป็นกลุ่มเป้า หมายให้ซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการขายแบบเผชิญหน้า โดยตรงหรือใช้ โทรศัพท์ (Etzel, Walker and Stanton. 2007 : 675) หรือเป็นการเสนอขายโดยหน่วยงานขายเพื่อให้เกิดการขาย และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า (Armstrong and Kotler. 2009 : 616) งานในข้อนี้จะเกี่ยวข้องกับ (1) กลยุทธ์การขายโดยใช้พนักงานขาย (Personal selling strategy) (2) การบริหารหน่วยงานขาย (Sales force management)

3.3 การส่งเสริมการขาย (Sales promotion) หมายถึง เป็นสิ่งจูงใจระยะสั้นที่กระตุ้นให้เกิด การซื้อหรือขายผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Armstrong and Kotler. 2009 : 617) เป็นเครื่องมือกระตุ้นความต้องการซื้อที่ใช้สนับสนุนการโฆษณาและการขายโดยใช้พนักงานขาย (Etzel, Walker and Stanton. 2007 : 677) ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจ การทดลองใช้ หรือการซื้อโดยลูกค้าคนสุดท้าย หรือบุคคลอื่นในช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย มี 3 รูปแบบ คือ (1) การกระตุ้นผู้บริโภค เรียกว่า การส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่ผู้บริโภค (Consumer Promotion) (2) การกระตุ้นคนกลาง เรียกว่า การส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่คนกลาง (Trade promotion) (3) การกระตุ้นพนักงานขาย เรียกว่า การส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่พนักงานขาย (Sales force Promotion)

3.4 การให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relations) มีความหมายดังนี้ (1) การให้ข่าวเป็นการเสนอความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือตราสินค้าหรือบริษัทที่ไม่ต้อง การจ่ายเงิน (ในทางปฏิบัติจริงอาจต้องมีการจ่ายเงิน) โดยผ่านการกระจายเสียงหรือสื่อสิ่งพิมพ์ (2) ประชาสัมพันธ์ (Public relations) หมายถึง ความพยายามในการสื่อสารที่มีการวางแผนโดยองค์กรหนึ่ง เพื่อสร้างทัศนคติที่ดี ต่อองค์กร ต่อผลิตภัณฑ์ หรือต่อนโยบายให้เกิดกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Etzel,

Walker and Stanton, 2007 : 677) มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมหรือป้องกันภาพพจน์หรือผลิตภัณฑ์ของบริษัท

3.5 การตลาดทางตรง (Direct Marketing หรือ Direct response marketing) การโฆษณาเพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง (Direct response advertising) และการตลาดเชื่อมตรงหรือการโฆษณาเชื่อมตรง (Online advertising) มีความหมายต่างกัันดังนี้ (1) การตลาดทางตรง (Direct Marketing หรือ Direct response marketing) เป็น การติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง หรือหมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่นักการตลาดใช้ส่งเสริมผลิตภัณฑ์โดยตรงกับผู้ซื้อ และ ทำให้เกิดการตอบสนองในทันที ทั้งนี้ต้องอาศัยฐานข้อมูลลูกค้าและใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อสื่อสารโดยตรงกับลูกค้า เช่น ใช้สื่อโฆษณาและแคตตาล็อก (2) การโฆษณาเพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง (Direct response advertising) เป็นข่าวสารการโฆษณาซึ่งถามผู้อ่าน ผู้รับฟัง หรือผู้ชม ให้เกิดกาตอบสนองกลับโดยตรงไปยังผู้ส่งข่าวสาร หรือป้ายโฆษณา (3) การตลาดเชื่อมตรงหรือการโฆษณาเชื่อมตรง (Online advertising) หรือการตลาดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic marketing หรือ E-marketing) เป็น การโฆษณาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต เพื่อสื่อสาร ส่งเสริม และขายผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยมุ่งหวังผลกำไรและการค้า เครื่องมือที่สำคัญในข้อนี้ประกอบด้วย (1) การขายทางโทรศัพท์ (2) การขายโดยใช้จดหมายตรง (3) การขายโดยใช้แคตตาล็อก (4) การขายทางโทรศัพท์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งมุ่งใจให้ลูกค้ามีกิจกรรมการตอบสนอง

4. การจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางซึ่งประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรมใช้ เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการจากองค์กรไปยังตลาด สถาบันที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมายคือสถาบันการตลาด ส่วนกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายตัวสินค้า ประกอบด้วย การขนส่ง การคลังสินค้า และการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง การจัดจำหน่ายจึงประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel Distribution) หมายถึง กลุ่มของบุคคลหรือธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์หรือบริการสำหรับการใช้หรือบริโภค (Kotler and Keller, 2009 : 787) หรือ หมายถึง เส้นทางที่ผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ที่ผลิตภัณฑ์ถูกเปลี่ยนมือไปยังตลาด ในระบบช่องทางการจัดจำหน่ายจึงประกอบด้วย ผู้ผลิต คนกลาง ผู้บริโภค หรือผู้ใชทางอุตสาหกรรม ซึ่งอาจจะใช้ช่องทางตรง (Direct channel) จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใชทางอุตสาหกรรม และใช้ช่องทางอ้อมจากผู้ผลิต ผ่านคนกลางไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใชทางอุตสาหกรรม

4.2 การกระจายตัวสินค้า หรือการสนับสนุนการกระจายตัวสินค้าสู่ตลาด (Physical distribution หรือ Market logistics) หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การปฏิบัติการตามแผน และการควบคุมการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิต และสินค้าสำเร็จรูป จากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสุดท้ายในการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยมุ่งหวังกำไร (Kotler and Keller, 2009 : 786)

หรือ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายตัวผลิตภัณฑ์ จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม การกระจายตัวสินค้าที่สำคัญมีดังนี้ (1) การขนส่ง (2) การเก็บรักษาสินค้า และการคลังสินค้า (3) การบริหารสินค้าคงเหลือ

สุดา เรืองรุจิระ (2543 : 29-34) ได้กล่าวถึง ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) ประกอบ ด้วย ผลิตภัณฑ์, การจัดจำหน่าย, การกำหนดราคา,การส่งเสริมทางการตลาด หรือเราสามารถเรียกส่วนประกอบทางการตลาดได้อีกอย่างหนึ่งว่า 4Ps ส่วนประสมทั้ง 4 ตัวนี้ ทุกตัวมีความเกี่ยวพัน โดย P แต่ละตัวมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการตลาดแต่ละคนที่จะวางกลยุทธ์ ว่า จะเน้นส่วนใด

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ปัจจัยแรกที่จะแสดงว่ากิจการพร้อมที่จะทำธุรกิจได้ กิจการนั้นจะต้องมีสิ่งที่จะเสนอขาย อาจเป็นสินค้าที่มีตัวตน บริการ ความคิด ที่จะสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

2. การจัดจำหน่าย (Place) ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตผลิตขึ้นมาได้นั้น ถึงแม้ว่าจะมีคุณภาพดีเพียงใด ถ้า ผู้บริโภคไม่ทราบแหล่งซื้อและไม่สามารถจัดหาได้เมื่อเกิดความต้องการ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมา ก็ไม่สามารถจะตอบสนองความต้องการได้ของผู้บริโภคได้ นักการตลาดต้องพิจารณาว่าที่ไหน เมื่อไหร่ และโดยใครที่จะเสนอขายสินค้า การจัดจำหน่ายนั้นแบ่งกิจกรรม 2 ส่วนคือ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าและการแจกจ่ายตัวสินค้าการกระจายสินค้าเข้าสู่ผู้บริโภค

3. การกำหนดราคา (Price) คือการกำหนดราคาที่เหมาะสมให้กับผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปขาย ก่อนที่จะกำหนดราคาสินค้า

4. การส่งเสริมทางการตลาด (Promotion) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการติดต่อสื่อสารไปยังตลาดกลุ่มเป้าหมาย การส่งเสริมการตลาดเป็นวิธีที่จะบอกลูกค้าทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เสนอขาย

แนวคิดใหม่เกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดที่มีวิสัยทัศน์ไกลกว่าเดิม ได้แก่ ส่วนประสมการตลาดยุคใหม่ (Marketing Mix หรือ 4Cs) ซึ่งมีส่วนประสมต่างๆดังนี้

1. การตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (Consumer Need and Wants) การกำหนดส่วนประกอบการตลาดตัวแรกเกี่ยวกับการเสนอขาย จึงต้องสร้างขอบเขตให้กว้างๆได้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดการตลาดที่เน้นการตอบสนอง

2. ต้นทุนในการจัดหาสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการ (Cost to Buy) ราคาเป็นมูลค่าที่กำหนดขึ้นโดยผู้ขายและตกลงขายเพราะผู้ซื้อยอมรับ ในทัศนะของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ ราคา คือเงินที่ต้องจ่ายสำหรับบวกกำไรของผู้ขาย

3. ความต้องการความสะดวกซื้อ (Convenience to Buy) เป็นความสัมพันธ์เนื่องจากการคำนึงถึงค่าใช้จ่ายรวมในการซื้อ

4. การใช้เครื่องมือสื่อสารในการส่งเสริมการตลาด (Communication) เนื่อง จากค่าใช้จ่ายด้านโฆษณาเพิ่มสูงขึ้นและมีผลิตภัณฑ์ผ่านสื่อโฆษณาแต่ละชนิดอย่างหนาแน่นในอนาคตผู้บริโภคจะตกอยู่ใต้อิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารต่างๆมากขึ้น และเป็นเครื่องมือสื่อสารที่เข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรง กิจกรรมธุรกิจมองเห็นว่าควรทำการส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อทางการสื่อสารที่เข้าถึงผู้บริโภคได้มากกว่า และค่าใช้จ่ายถูกกว่า

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541: 124 – 125) อ้างอิงจาก Kotler, Philip. (1999). Marketing Management ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาแล้วซึ่ง การใช้สินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึง กระบวนการตัดสินใจ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวกับการซื้อและการใช้สินค้า

การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภค เป็นวิธีการศึกษาที่แต่ละบุคคลทำการตัดสินใจที่จะใช้ทรัพยากร เช่น เวลา บุคลากร และอื่นๆ เกี่ยวกับการบริโภคสินค้า ซึ่งนักการตลาดต้องศึกษาว่าสินค้าที่เขาจะเสนอนั้น ใครคือผู้บริโภค (Who?) ผู้บริโภคซื้ออะไร (What?) ทำไมจึงซื้อ (Why?) ซื้ออย่างไร (How?) ซื้อเมื่อไร (When?) ซื้อที่ไหน (Where?) ซื้อและใช้บ่อยครั้งเพียงใด (How often) รวมทั้ง การศึกษาว่าใครมีอิทธิพลต่อการซื้อเพื่อค้นหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคดังตารางด้านล่างต่อไปนี้เป็นการแสดง การใช้คำถาม 7 คำถาม เพื่อหาคำตอบ 7 ประการ

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงคำถาม 7 คำถาม (6WS และ 1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับ
 วัตถุประสงค์ของธุรกิจ (7Os)

คำถาม (6WS และ 1H)	คำตอบที่ต้องการทราบ(7Os)	กลยุทธ์การตลาดที่เกี่ยวข้อง
1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?)	ผู้คนที่อยู่ในตลาดเป้าหมาย (Occupants) ผู้คน (1) ประชากรศาสตร์ (2) ภูมิศาสตร์ (3) จิตวิทยา หรือจิตวิเคราะห์ (4) พฤติกรรมศาสตร์	กลยุทธ์การตลาด (4P's) ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ราคา การส่งเสริมการตลาด
2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)	สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ (Objects) สิ่งที่ผู้บริโภค ซื้อ (Product Component) ส่วนประกอบ ความแตกต่างที่เหนือกว่า การแข่งขัน (Competitive Differentiation)	กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (Product Strategies) ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม (1) ผลิตภัณฑ์หลัก (2) รูปแบบผลิตภัณฑ์ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ (3) ผลิตภัณฑ์ควบ (4) ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (5) สักยภาพผลิตภัณฑ์ การแข่งขัน (Competitive Differentiation) ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์เดิม

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงคำถาม 7 คำถาม (6WS และ 1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับ
 7Ps (7Os) (7Ps)

คำถาม (6WS และ 1H)	คำตอบที่ต้องการทราบ(7Os)	กลยุทธ์การตลาดที่เกี่ยวข้อง
3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?)	วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective) ผู้บริโภคซื้อ สินค้าเพื่อตอบสนองความ ต้องการ จิตวิทยา ซึ่งต้องศึกษาถึงปัจจัยที่ พฤติกรรมในการซื้อ (1) ปัจจัย	กลยุทธ์ที่ใช้มาก คือ (1) กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Strategies) (2) กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) (3) กลยุทธ์ด้านราคา (Price Strategies)
4. ใครมีส่วนร่วมในการซื้อ (Who participates in the buying?)	องค์กร (Organizations) การตัดสินใจซื้อ (1) ผู้ริเริ่ม (2) ผู้ตัดสินใจซื้อ (3) ผู้ตัดสินใจซื้อ (4) ผู้ซื้อ (5) ผู้ขาย	กลยุทธ์ที่ใช้มาก คือ กลยุทธ์การ (Advertising and promotion strategies)

แบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer behavior model) เป็นการศึกษาดังใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่กระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการ กระตุ้นผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box) ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำ ที่ผู้ผลิตและผู้ขายไม่สามารถคาดได้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อที่จะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆ ของผู้ซื้อ แม้จะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือการตัดสินใจของผู้ซื้อ (Buyer's Purchase Decision)

1. พฤติกรรมของผู้ซื้อ

พฤติกรรมของผู้ซื้อ (Buyer Behavior) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการปฏิบัติการบริโภค ซึ่งหมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการด้วยเงิน และรวมทั้งกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้กระบวนการกระทำนี้ พฤติกรรมของผู้ซื้อที่เราหมายรวมถึงผู้ซื้อที่เป็นอุตสาหกรรม (Industrial buyer) หรือเป็นการซื้อบริษัทในอุตสาหกรรมหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อ แต่พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เราเน้นถึงการซื้อของผู้บริโภคเอง ปกติเรามักใช้คำว่า พฤติกรรมของลูกค้า (Customer behavior) กับพฤติกรรมผู้ซื้อ ได้คำทั้งสองคือ พฤติกรรมผู้ซื้อและพฤติกรรมลูกค้านี้เป็นความหมายเหมือนกัน

2. การซื้อและการบริโภค

คำว่า พฤติกรรมผู้บริโภค นั้น ในความหมายที่ถูกต้อง มิใช่หมายถึง การบริโภค (Consumption) แต่หากหมายถึงการซื้อ (Buying) ผู้บริโภค จึงเน้นถึงตัวผู้ซื้อเป็นสำคัญและที่ถูกต้องแล้ว การซื้อเป็นเพียงกระบวนการหนึ่งของการตัดสินใจและไม่สามารถแยกออกจากกาบริโภคสินค้า ทั้งที่กระทำโดยตัวผู้ซื้อเองหรือบริโภคโดยสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวซึ่งมีผู้ซื้อทำหน้าที่แทนให้ การซื้อแทนนั้น ผู้ซื้อแทนจะเป็นผู้ทำงานแทนความพอใจของผู้ที่จะบริโภคอีกต่อหนึ่ง

สรุป พฤติกรรมผู้บริโภคหมายถึง การกระทำของบุคคลบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ ส่วนพฤติกรรมผู้ซื้อหมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการด้วยเงิน และรวมถึงการตัดสินใจ

บทบาทของผู้บริโภค (Consumer Behavior Role) หมายถึง บทบาทของ ผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อ จากการศึกษาบทบาทพฤติกรรมของผู้บริโภค นักการตลาดได้นำ

ผลิตภัณฑ์และพฤติกรรมซื้อจะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงของ วงจรชีวิตอาชีพแต่ละอาชีพจะนำไปสู่
 ผลิตภัณฑ์ ที่แตกต่างกัน โอกาสทางเศรษฐกิจ โอกาสที่ผู้บริโภคจะซื้อ
 ผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ และการออม การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ความสามารถในการกู้ยืม การ
 ให้สินเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงินรูปแบบการดำเนินชีวิตรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละ
 บุคคลจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ชนชั้นทางสังคมและกลุ่มอาชีพของแต่ละบุคคล

2.4 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการ
 ตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย แรงจูงใจการเรียนรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ และทัศนคติ

(motivation) ความต้องการการที่มากเพียงพอที่กระตุ้นให้บุคคล
 กระทำเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยที่ความต้องการของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป

(Perception) การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง
 การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง

(Learning) คือ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในความนึกคิดของผู้บริโภคตอบสนองหรือ
 หรือเกิดขึ้นของสัญชาตญาณ หรือ ความรู้ที่ได้จาก
 การรับรู้สิ่งที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นมาก่อนนั้นเองดังนั้น การตลาดจะใช้แนวคิดนี้มาเป็นประโยชน์ด้วยการ
 ณาซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดการจูงใจซื้อ

ความเชื่อและทัศนคติ (belief and attitude) ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทาง
 หรือลบซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการ รับรู้ และพฤติกรรมการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

3.กระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อ (buyer's decision process)

กระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อเป็นลำดับขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค:
 5 ขั้นตอน คือ การรับรู้ความต้องการ การรับรู้ความต้องการ การรับรู้ความต้องการ การรับรู้ความต้องการ
 ซื้อและพฤติกรรมภายหลังการซื้อผู้บริโภคที่ผ่านขั้นตอนในการซื้อผลิตภัณฑ์ทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นลำดับ
 ขั้นแต่ในความเป็นจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การซื้อที่มีความสลับซับซ้อนของการ
 ขั้นตอนบางขั้นตอนไปภายหลังการซื้อและใช้สินค้าและบริการไปแล้ว
 ผู้บริโภคจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความพอใจหรือไม่พอใจสินค้าและบริการนั้น ๆ และจะเก็บไว้เป็น
 ข้อมูลในการตัดสินใจซื้อครั้งต่อไป ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการ

1.2 **เลือกสนใจ (Selective Attention)** เกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคลือเลือกมุ่งเน้นความสนใจไปที่สิ่งเร้าหรือข่าวสารอย่างใดอย่างหนึ่ง และในขณะที่เดียวกันจะไม่สนใจต่อสิ่งเร้าอื่น ๆ เพียงแต่ผ่านหูผ่านตากไปเท่านั้น

1.3 **เลือกเข้าใจ (Selective Comprehension)** ซึ่งหมายความว่า เมื่อผู้บริโภคสนใจที่จะรับรู้ข่าวสารอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ก็จะแปลความหมายหรือตีความเข้าใจข่าวสารที่ได้รับไปตามทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจ และประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะผิดเพี้ยนไม่ตรงตามความเป็นจริง

1.4 **เลือกจำ (Selective Retention)** ซึ่งหมายความว่าสิ่งโฆษณาหรือข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้เห็น ได้ยิน และได้อ่าน และผ่านกระบวนการ การรับรู้มาจนถึงขั้นตีความทำความเข้าใจแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้บริโภคจะสามารถจดจำข่าวสารทั้งหมดก็หาไม่ ตรงกันข้ามผู้บริโภคจะจดจำหรือบางส่วนที่มีลักษณะเด่นเฉพาะทำให้จดจำได้ หรือข่าวสารที่ตรงกับความต้องการของตนเองเท่านั้น และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจมากนัก การรับรู้ของผู้บริโภคมีประโยชน์ต่อผู้ทำการสื่อสารการตลาดเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าโฆษณาต่าง ๆ ที่ผู้ทำการสื่อสารจัดทำขึ้นนั้น กว่าที่จะถึงขั้นการรับรู้จนกระทั่งถึงขั้นจดจำโฆษณาส่วนนั้นได้ ผู้บริโภคจะมีกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารเป็นขั้น ๆ หากโฆษณาสารไม่มีจุดเด่นสะดุดตา สะดุดใจ ผู้บริโภคก็อาจจะเพียงผ่านสายตาเท่านั้น ดังนั้นผู้ทำการโฆษณาจะต้องใช้ความพยายามให้มากเพื่อดึงดูดความสนใจ ให้ผู้บริโภคเลือกเปิดรับ และจงใจให้สังเกตข่าวสารที่น่าเสนอเหนือกว่าโฆษณาชิ้นอื่น ๆ เช่น การใช้สีสรรที่สะดุดตา การใช้แสงเสียง และภาพประกอบเข้าช่วย รวมทั้งการใช้เทคนิคทางด้านกลการสร้างสรรคสื่อโฆษณาอื่น ๆ ซึ่งจะได้กล่าวในตอนหลัง และนอกจากนั้นการโฆษณายังมีการโฆษณาบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความจำได้อีกด้วย

2. **แรงจูงใจ (Motivation)** หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นภายในบุคคลที่จะกระตุ้น ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง (Mowen.1995:191) สิ่งจูงใจที่จะเป็นจุดเริ่มต้นผลักดันให้แสดงพฤติกรรมตามลำดับขั้นตอน ประกอบด้วย แรงขับ (Drive) **ความต้องการ (Urge)** **ความต้องการ (Wish or Desire)**

การจูงใจจะเกิดขึ้นจากการเกิดสิ่งเร้าเข้ามากระทบต่อบุคคล สิ่งเร้าอาจเกิดจากภายในตัวบุคคล (Internal) หรือเกิดจากภายนอก (External) เมื่อไรก็ตามที่สิ่งเร้าเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคมีความรู้สึก ว่า สภาวะที่เป็นจริง (Actual State) กับสภาวะที่พึงปรารถนาอยากให้เป็น (Desired State) **ความต้องการ (Need and Want)** ก็จะเกิดขึ้นและความจำเป็น หรือ

ยี่ห้อนั้น การได้รับการเรียนรู้โดยไม่ได้ตั้งใจเช่นนี้ เรียกว่า “การเรียนรู้แบบบังเอิญ” (Incidental Learning)

การรับรู้แบบบังเอิญสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เช่น หนูน้อยคนหนึ่งได้รับประทานไอศกรีม นี่เป็นครั้งแรก แล้วเกิดความรู้สึกรออร่อยในรสชาติ การเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว ในกรณีนี้ผู้บริโภคได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้รับประทานไอศกรีมนั้นด้วยตนเอง ส่วนเด็กอีกคนหนึ่งไม่ได้รับประทานไอศกรีมด้วยตนเอง เพียงแต่ ได้เห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ ที่แสดงให้เห็นว่าคนอื่น ๆ ได้รับประทานไอศกรีมยี่ห้อนี้แล้วอาจจะสรุปว่าไอศกรีม ยี่ห้อนี้ มีรสชาติอร่อยและเขาชอบด้วย ในกรณีนี้หมายความว่า การเรียนรู้แบบบังเอิญสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการรับรู้แบบสัมผัส (Behavioral Learning) และการรับรู้แบบรู้คิด (Cognitive Learning)

จากตัวอย่างการเรียนรู้ทั้งสองแนวทางดังกล่าวนี้ สอดคล้องตรงกับนิยามการเรียนรู้ของ ฮอร์น (Horn, 1998) ซึ่งได้ให้นิยามไว้ว่า “การเรียนรู้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ 1. การได้รับประสบการณ์ซ้ำ (Repeated Experience) 2. การเรียนรู้แบบรู้คิด (Thinking) (Hawkin, et al., quoted in Berkowitz, et al. 1992:122) การเรียนรู้ทั้งสองแนวทาง อธิบายได้ดังนี้

3.1 การเรียนรู้แบบสัมผัส (Behavioral Learning) การเรียนรู้แบบสัมผัส (Experience Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรง โดยอัตโนมัติ อันเกิดจากผลการกระทำซ้ำ ๆ ซาก ๆ กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ๆ (Drive) สิ่งเร้า (Cue) (Response) และการเสริมแรง (Reinforcement) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

แรงขับ คือ สิ่งกระตุ้นเร้าอันเกิดจากภายในร่างกาย จูงใจให้บุคคลกระทำหรือพฤติกรรม สิ่ง เร้า คือ สิ่งกระตุ้นหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคได้รับการรับรู้หรือพบเห็น สิ่งแวดล้อมทั่วไป การตอบสนอง คือ การกระทำอันเป็นความพยายามเพื่อให้แรงขับได้รับความพึงพอใจ (reward) หรือความพอใจที่ได้รับอันเกิดจากผลการกระทำ เพื่อความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคเกิดความหิว (แรงขับ) แล้ว ได้เห็นสิ่งกระตุ้น (ป้ายโฆษณา) ลงมือกระทำ (ซื้อแฮมเบอร์เกอร์) แล้วได้รับรางวัลหรือความพอใจจากผลการกระทำ (รสชาติแฮมเบอร์เกอร์ที่อร่อย)

ความพอใจหรือรางวัลที่ได้รับจากการกระทำนี้ จะเป็นตัวเสริมแรงต่อความสัมพั
ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง และอาจจะจำไปสู่การตอบสนองในทำนองเดียวกัน ต่อสิ่งเร้าที่จะ
เกิดขึ้นในครั้งต่อไป และเมื่อเกิดขึ้นซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งก็จะพัฒนากลายเป็นนิสัย ในทางตรงข้าม ถ้าหาก
ไม่ได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง (Punishment) และจะเลิกไม่กระทำสิ่งนั้นอีกต่อไป แนวความคิดนี้เมื่อนำไปพิจารณาในแง่ของพฤติกรรมที่ซื้อของ
ผู้บริโภค ก็อาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อผู้บริโภคได้รับความพอใจจากการซื้อครั้งหนึ่งแล้ว ผู้บริโภคก็จะมี
แนวโน้มที่จะซื้อเช่นนั้นในครั้งต่อไป จนกลายเป็นการซื้อเป็นปกตินิสัย หรือความเคยชินตามที่กล่าว
มาแล้วข้างต้น หากไม่ได้รับความพอใจ ก็จะเลิกซื้อหรือซื้อน้อย เรียนรู้ในลักษณะนี้ในทางจิตวิทยาเรียกว่า การเรียนรู้จากเงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning)

Skinner (1993:208) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากเงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) ไว้ว่า

3.2 การเรียนรู้จากเงื่อนไขการกระทำ (Cognitive Learning) การเรียนรู้จากเงื่อนไขการกระทำ (Cognitive Learning) มีเหตุผล และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหาโดยปราศจากการได้รับประสบการณ์ตรง การเรียนรู้ในลักษณะ
นี้เกิดจากบุคคลนำความคิด 2-3 ความคิดมาเชื่อมโยงกัน แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด หรืออาจจะเกิด
จากบุคคลนั้นได้สังเกตผลของพฤติกรรมของบุคคลอื่น แล้วปรับพฤติกรรมของ
บุคคลอื่น แล้วปรับเป็นพฤติกรรมของตนเองคล้อยตามไปตามนั้นด้วย
นักการตลาดได้รับอิทธิพลจากการเรียนรู้ประเภทนี้ นำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารการตลาดอย่างมาก
ด้วยการใช้วิธีโฆษณาซ้ำ ๆ และย้ำเน้นข่าวสาร พยายามเชื่อมโยงตราผลิตภัณฑ์กับประโยชน์
ผลิตภัณฑ์ (หรือความคิด) ที่จะได้รับจากผลการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น โดยการใช้บุคคลอื่นที่เคยใช้มาเป็น
พยาน (Testimonial) แสดง การใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ตรานั้น แล้วทำให้ได้รับผลตาม
ที่โฆษณา เช่น การโฆษณาผงซักฟอกเปา ทางโทรทัศน์ โดยย้ำเน้นข่าวสาร
“เปาใหม่ เพิ่มพลังสลายคราบ สะอาดดี ”

4. ความเชื่อและทัศนคติ (Belief and Attitude) ความเชื่อและทัศนคติมีความหมายแตกต่างกันในทฤษฎีของ แมคคาธิ และ เปรโรลท์ (1993:209) ซึ่ง ให้
ความหมายไว้ว่า ความเชื่อ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง ความเชื่ออาจเป็น
ส่วนประกอบช่วยเสริมสร้างทัศนคติของบุคคล แต่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยว

ชอบการบริการของการบินไทย ชอบนมตราหมี และในขั้นที่ 3 จิตสำนึก (Brand Awareness) ปรากฏขึ้น เช่น เลือกใช้บริการของสายการบินไทย และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมตราหมี การเสริมแรงในทางบวก ให้แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ต่อไป ทำให้เกิดเป็นความภักดี (Brand Loyalty) ผู้บริโภคจะชักชวนใจให้หันไปทดลองใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการตราอื่น ๆ (Solomon.1996:160-161)

ทัศนคติของทัศนคติไม่ได้เกิดขึ้นตามลำดับขั้น เรียนรู้-รู้-กระทำ เสมอไป แต่อาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระดับการรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ (Attitude Object) ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นผู้ทำการสื่อสารการตลาด จึงควรวางวิธีเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริโภค โดยมุ่งความพยายามไปที่องค์ประกอบแต่ละส่วนของทัศนคติ เช่น เมื่อต้องการมุ่งเน้นองค์ประกอบองค์ความรู้ (Cognitive Component) ผู้ทำการสื่อสารอาจใช้ความพยายามเพื่อเปลี่ยนทัศนคติหรือความเชื่อใหม่ ลักษณะบางอย่างของตราสินค้า (Brand's Attributes)

ความพยายามเพื่อเปลี่ยนองค์ประกอบทัศนคติด้วยความรู้สึก (Affective Component) การโฆษณาทำให้เกิดความชอบ เช่น เบียร์โคลอสเตอร์ ใช้คำขวัญโฆษณาว่า ความสุขที่คุณดื่มได้ เป็นต้น และในด้านความพยายามเพื่อมุ่งเน้นองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) การกระทำ เช่น อาจใช้วิธีแจกของตัวอย่างฟรี เพื่อให้ผู้บริโภคได้ลองใช้ (Test Drive) ราคาเพื่อล่อใจในระยะเริ่มแรก (Loss-Leader Pricing) โดยมีความมุ่งหวังว่าจากการที่ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์จริงก็จะนำไปสู่ความพอใจ และจะนำไปสู่ความเชื่อ ความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์นั้นในที่สุด

5. บุคลิกภาพและแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง (Personality and Self-Concept)

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางด้านจิตวิทยาของบุคคล ซึ่งแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของตนเองที่แตกต่างกัน อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบเดียวกัน (Koler.1997:181) เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล และทำให้คนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นเรามักจะแบ่งประเภทของบุคคลออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะบุคลิกภาพ เช่น บุคคลที่มีคว

เชื่อมั่นในตนเอง บุคคลขี้อาย บุคคลก้าวร้าว หรือบุคคลที่มีลักษณะเจียมจริม เฉื่อยชา เป็นต้น ลักษณะบุคลิกภาพเหล่านี้ เป็นลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค บุคลิกภาพจึงเป็นปัจจัยตัวแปรที่มีประโยชน์อย่างหนึ่ง ที่จะสามารถ

นำไปใช้วิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เพราะนักวิชาการเชื่อว่ารูปแบบของบุคลิกภาพบางชนิด มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และตามสินค้า ตัวอย่างเช่น การซื้อประเภทของรถยนต์ เสื้อผ้า เพชรพลอยเครื่องประดับ ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้สะท้อนลักษณะบางอย่างของผู้บริโภค (Lamb, Hair, and McDaniel.1992:93) นอกจากนี้บริษัทขายเครื่องคอมพิวเตอร์บริษัทหนึ่งพบว่า ลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัท จะเป็นบุคคลประเภทมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีอำนาจ และมีความเป็นอิสระ ดังนั้นลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัท จะเป็นบุคคลประเภทมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีอำนาจ และมีความเป็นอิสระ ดังนั้นในการโฆษณาขายเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัท จึงใช้สิ่งเหล่านี้เป็นตัวจุดใจในการโฆษณา (Kotler.1997:181)

(Busch and Houston.1985:165)แนวคิดเกี่ยวกับตนเองประกอบด้วยทัศนคติ การรับรู้ ความเชื่อ และการประเมินตนเอง ความคิดเกี่ยวกับตนเองจะเปลี่ยนแปลงได้ แต่มักจะเปลี่ยนในลักษณะค่อย ๆ เปลี่ยนไป และเมื่อบุคคลมีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไรแล้ว ก็จะมีผลสะท้อนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปตามแนวความคิดนั้น แนวคิดเกี่ยวกับตนเองแท้จริงแล้วประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาพลักษณ์ตนเองที่แท้จริง (Ideal Self-Image) และภาพลักษณ์ตนเองที่แท้จริง (Real Self-Image) จินตนาการที่ตนเองใฝ่ฝันปรารถนาอยากจะทำให้ตนเองเป็นเช่นนั้น รวมทั้งอยากจะทำให้ผู้อื่นมองตนเองเช่นนั้นด้วย ส่วนแนวคิดในรูปแบบที่สอง คือ ภาพลักษณ์ตนเองที่แท้จริงนั้น เป็นภาพแห่งความเป็นจริงที่ตนเองมองตนเองว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อยกระดับภาพลักษณ์ตนเองที่แท้จริง เพื่อให้ได้เป็นภาพลักษณ์ในอุดมคติที่ตนปรารถนาใฝ่หาเสมอ (หรืออย่างน้อยที่สุดเพื่อให้ภาพลักษณ์ทั้ง 2 มีช่องว่างแคบที่สุด) (Lamb, Hair and McDaniel.1992:94) ตัวอย่างที่เห็นง่าย ๆ คือ ผู้บริโภคน้อยหลายคนที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ที่จะทำลายภาพลักษณ์ของตนเอง เช่น ผู้มองตนเองเป็นคนสมัยใหม่ มีรสนิยมสูง จะไม่ยอมซื้อเสื้อผ้าที่ไม่แสดงถึงความทันสมัยให้กับตนเอง แต่ตรงกันข้ามพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคส่วนมากแล้ว จะซื้อผลิตภัณฑ์ที่จะสะท้อนภาพลักษณ์ตนเอง (Self-Image) เสมอ ดังนั้นผู้ทำการสื่อสารการตลาด จึงควรจะต้องออกแบบโฆษณาให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์แห่งตนของผู้บริโภค หรือเพื่อสร้างภาพลักษณ์แห่งตนให้สูงขึ้น จึงจะประสบผลสำเร็จ

6. รูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyle) หมายถึง รูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลอยู่ในโลกที่แสดงออก (Activities) (Interests) (Opinions) (Kotler.1997:180) (Psychographics)

อะไรที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เขาสนใจและถือว่ามีความสำคัญ (I: Interests) และเขาคิดเกี่ยวกับตัวเอง
 (O: Opinions) 3
 แนวทางดังกล่าว บางครั้งใช้ “AIOs” เพื่อการอ้างอิง

AIOs (Demographics) (Age, Sex, Income, Education, Religion, etc.)
 ตลาดเป้าหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนกลยุทธ์
 การตลาดให้สอดคล้องกัน และที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ทำการสื่อสารการตลาดก็คือว่า การเข้าใจแบบ
 นิสัยชีวิตของผู้บริโภคเป้าหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้สามารถได้ความคิด เพื่อกำหนดแนวคิดหลัก
 (Advertising Themes)

๑.๑.๑ (social factors)

เป็นปัจจัยกลุ่มที่สองที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ปัจจัยด้านสังคมประกอบด้วยผลกระทบทั้งหมด ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้ออันเกิดจากความ
 เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผู้บริโภคกับสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ระดับชั้นของสังคม วัฒนธรรมและวัฒนธรรมย่อย รายละเอียดดังนี้

1. (Reference Groups) หมายถึง กลุ่มบุคคลทุกกลุ่มในสังคมที่มีอิทธิพลต่อ
 พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค (Lamb, Hair and McDaniel, 1992:95)
 2 (Direct Reference Groups) (Indirect Reference Group) กลุ่ม อ้างอิงโดยตรง ได้แก่ กลุ่มซึ่งบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องเป็นสมาชิกโดยตรง
 ในลักษณะเผชิญหน้ากัน อันเป็นการสัมผัสกับชีวิตของกลุ่มบุคคลเหล่านี้โดยตรง กลุ่ม
 เหล่านี้แยกออกเป็น 2 (Primary Membership Groups) (Secondary
 Membership Groups) ได้แก่ กลุ่มบุคคล กลุ่มใหญ่ ซึ่งบุคคลเข้าไปเป็นสมาชิกที่มีลักษณะเป็นทางการ
 (Primary Membership Groups) (Secondary Membership Groups)

กลุ่ม อ้างอิงทางอ้อม ได้แก่ กลุ่มซึ่งบุคคลมิได้เป็นสมาชิกโดยตรงในปัจจุบัน แต่ต
 ปรารถนาและใฝ่ฝันอยากเข้าไปร่วมเป็นสมาชิกด้วยในอนาคต กลุ่มอ้างอิงกลุ่มนี้เรียกว่า กลุ่มในฝัน

(Aspirational Groups) ตัวอย่าง เช่น เด็กนักเรียนวัยรุ่น อาจตั้งความหวังไว้ว่าสักวันหนึ่งตนจะได้มีโอกาสเข้าไปเล่นฟุตบอลทีมชาติไทย เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามยังมีกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม อีกกลุ่มหนึ่ง (Non-Aspirational Reference or Dissociative Groups) เป็น กลุ่มที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยงไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องกับ เพราะไม่ชอบพฤติกรรม และค่านิยมบางอย่างของกลุ่มนี้ เช่น กลุ่มอันธพาลวัยรุ่น และกลุ่มมิจฉาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

นักการตลาดได้นำความรู้เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ไปใช้ประโยชน์อย่างมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการสื่อสารการตลาด เหตุผลสำคัญก็เพราะว่า กลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลผู้บริโภคอย่างน้อยที่สุด 3 ประการคือ ประการแรก กลุ่มอ้างอิงจะทำหน้าที่เป็นแม่แบบ อันจะมีผลต่อพฤติกรรมและแบบการดำเนินชีวิตใหม่ให้กับผู้บริโภค ประการที่สอง ทักษะคิด และแนวคิดเกี่ยวกับตนเองของผู้บริโภค ทำให้เกิดความปรารถนาใฝ่ฝัน อยากจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มด้วย และประการที่สาม คือกลุ่มอ้างอิงจะเป็นตัวสร้างความกดดัน จูงใจให้ผู้บริโภคแสดงพฤติกรรมคล้ายตามกลุ่มในที่สุด ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และตราเดียวกัน เพื่อแสดง (Kotler.1997:178) ดังนั้นการใช้กลุ่มอ้างอิงของกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้องเหมาะสมนำมาใช้ในการ โฆษณาจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญ ที่สร้างความสำเร็จให้กับงานการสื่อสาร

2. กลุ่ม (Opinion Leaders) หมายถึง กลุ่มบุคคลในสังคมผู้ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บางอย่างโดยเฉพาะ หรือบางประเภท โดยการติดต่อพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ผลิตภัณฑ์ยี่ห้อไหน ตราใดดีที่สุด หรือผลิตภัณฑ์ใดผลิตภัณฑ์หนึ่ง (Schiffman and Kanuk,quoted in Kotler.1997:177) ความคิดมีอยู่ในสังคมทุกระดับชั้น บุคคลคนหนึ่งอาจจะสามารถเป็นผู้นำทางความคิดในผลิตภัณฑ์บางอย่าง และในขณะเดียวกันจะเป็นผู้ตามในประเภทอื่น ๆ ก็อาจเป็นไปได้ ผู้นำทางความ บุคคลที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ก่อนบุคคลอื่น แล้วนำประสบการณ์ที่ไ้ใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่นั้น ไปแจ้งให้ผู้อื่นรู้โดยการบอกต่อ (Word-of-Mouth Communication) หรือ อาจเป็นบุคคลผู้ซึ่งมีความโน้มเอียงที่ ซึ่งตนเองมีความรู้และมีความสนใจ และจากความสนใจของเขาจึงเป็นตัวกระตุ้นให้แสวงหาข้อมูลจากสื่อมวลชน จากผู้ประกอบการผลิต และจากแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ และจะนำความรู้ที่ได้รับไปบอกกล่าว ถ่ายทอดให้กับผู้ใกล้ชิด หรือผู้ติดต่อด้วยอีกต่อหนึ่ง (Boone and Kurtz.1995:253-254)

ผู้นำทางความคิดมีอิทธิพลต่อความเชื่อ ความคิด และพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเชื่อผู้นำทางความคิด มากกว่าเชื่อพนักงานขายหรือโฆษณา และมีแนวโน้มที่จะซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ คล้อยตามคำแนะนำของผู้นำทางความคิด (คัลลัน, 1992) ความคิดจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนเองได้รับการยอมรับ ดังนั้น ในการสื่อสารการตลาด หากผู้ทำการสื่อสารสามารถวิเคราะห์ และเลือกกลุ่มผู้นำทางความคิดได้อย่างถูกต้อง และทำการสื่อสารเข้าถึงกลุ่มผู้นำทางความคิด (คัลลัน, 1992) จะช่วยสร้างการสื่อสารการตลาดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. ครอบครัว (Family) หมายถึง กลุ่มคนซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความเกี่ยวข้องกับผู้พันกันทางสายโลหิต การสมรส หรือการรับเอาไว้ (เช่น บุตรบุญธรรม คนใช้ คนสวน และคนรับใช้) (Loudon and Bitta.1993 :223) ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญมากที่สุด สมาชิกทุกคนมีอิทธิพลต่อกันในด้านค่านิยม (Values) (Attitudes) (Self-Concept) บทบาทของครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อ กระบวนการ (Socialization Process) ด้วยการสั่งสอนฝึกอบรมเพื่อ (Cultural Values) (Social Norms) ตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้บุตรเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป จะเห็นได้ว่า เด็ก ๆ ได้รับการเรียนรู้จากการสังเกตรูปแบบการบริโภคของพ่อแม่ และจะรับเอารูปแบบนั้น ไปใช้ในการจ่ายตลาด (Lamb, Hair and McDaniel:1992:97)

การศึกษาเรื่องครอบครัว สิ่งที่ต้องพิจารณาก็คือว่า แต่ละครอบครัวประกอบด้วยสมาชิกที่ (คัลลัน, 1992) มีความต้องการ เป็นต้น ดังนั้นความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ จึงมีความหลากหลาย แต่เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีเงินที่จะนำมาใช้จ่ายสอยที่จำกัด จึงไม่อาจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ตามที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวต้องการได้ ดังนั้นการตัดสินใจซื้อจึงใช้วิธีประนีประนอมกัน ตัดสินใจซื้ออย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันในกรณีเช่นนี้ ผู้ทำการสื่อสาร (Family Theme) จำเป็นต้องศึกษาถึงบทบาท และอิทธิพลที่มีต่อกันในครอบครัวของสามี ภรรยา และลูก ๆ รวมทั้งผู้ร่วมอาศัยที่มีต่อการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ ซึ่งบทบาทดังกล่าวนี้มีความแตกต่างกันมากในแต่ละประเทศ วัฒนธรรมและระดับชั้นของสังคม

(1992:98) (คัลลัน, 1992) ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ในครอบครัวออกเป็น 4

3.1 **Autonomic** เป็นรูปแบบการตัดสินใจซื้อจำนวนเท่าเทียมกัน แต่การตัดสินใจซื้อแต่ละครั้งอาจจะเป็นฝ่ายสามี หรือภรรยา ก็ได้

3.2 **Husband Dominant** เป็นรูปแบบการตัดสินใจซื้อ ซึ่งฝ่ายสามีเป็นผู้ตัดสินใจซื้อเองเป็นส่วนใหญ่

3.3 **Wife Dominant** เป็นรูปแบบการตัดสินใจซื้อ ซึ่งฝ่ายภรรยาเป็นผู้ตัดสินใจซื้อเองเป็นส่วนใหญ่

3.4 **Syncretic** เป็นรูปแบบการตัดสินใจซื้อร่วมกันทั้งฝ่ายสามีและภรรยา
 การตัดสินใจซื้อดังกล่าว บทบาทของลูกๆ รวมทั้งคนใช้ คนสวน ต่างก็มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจซื้อต่าง ๆ กัน เช่น อาจเป็นผู้ริเริ่มการซื้อ (Initiator) ผู้ต่อการซื้อ (influencer) ผู้ตัดสินใจซื้อ (Decision Maker) ผู้ซื้อ (Purchaser) (Consumer) ตัวอย่างเช่น ลูกอาจเป็นผู้ตัดสินใจซื้อตุ๊กตา หรือของเด็กเล่น พ่อแม่เป็นผู้ซื้อ หรือคนนี้อาจเสนอแนะให้ซื้อผลซักฟอกตราใดตราหนึ่ง อันมีอิทธิพลต่อการซื้อของแม่บ้านเมื่อออกไปจ่าย

ด้วย เหตุที่บทบาทของครอบครัว และสมาชิกในครัวเรือนมีความหลากหลายดังกล่าว ผู้การสื่อสารการตลาดจึงจำเป็นต้องศึกษาบทบาทของสมาชิกในครอบครัวอย่าง ถี่ถ้วน เพื่อจะได้นำมาเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่นำเสนอ มุ่งตรงไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้องตรง

4. **Life Cycle** หมายถึง ลำดับขั้นตอนการดำเนินชีวิตของบุคคล ซึ่งทัศนคติและพฤติกรรมมีแนวโน้มค่อย ๆ เปลี่ยนไป อันเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาทางด้านวุฒิภาวะ
 (Lamb, Hair and McDaniel.1992:99) มนุษย์มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมกรซื้อของผู้บริโภค การศึกษาวงจรชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ทำการสื่อสารการตลาดจะต้องทำความเข้าใจ[วิชาการได้แบ่งวงจรชีวิตนับตั้งแต่เป็นโสด มีครอบครัว มีบุตร จนถึงขั้นปลายในชีวิตไว้ต่าง ๆ กัน แต่ในที่นี้จะขอนำแนวคิดการแบ่งวงจรชีวิตครอบครัวอเมริกันของ เวลส์ และ กูบาร์ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 9 ขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนมีรูปแบบ พฤติกรรมกรซื้อแตกต่างกันพอสรุปได้ดังนี้ (Wells and Gubar, Quoted in Kotler.1997:180)

4.1 **ชั้นเป็นโสด (Bachelor Stage)** หมายถึง คนหนุ่มสาวที่ยังเป็นโสด และได้แยกตัวออกมาอยู่ตามลำพัง ไม่ได้อยู่ร่วมกับพ่อแม่ เนื่องจากในขั้นนี้เพิ่งเริ่มจะทำงาน จึงมีรายได้น้อย แต่ภาระ

จึงลดลงอย่างมาก ใช้เวลาพักผ่อนที่บ้านมากขึ้น เงินทองส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อการรักษาพยาบาล และซื้ออุปกรณ์เพื่อช่วยเสริมสร้างสุขภาพอนามัย

4.8 ชั้นครอบครัวเดี่ยวตาย ระยะที่ 1 (solitary Survivor I) หมายถึง คนชราอยู่โดดเดี่ยว เนื่องจากคู่แต่งงานฝ่ายหนึ่งได้จากไปแล้ว แต่ก็ยังพอจะทำงานได้อยู่ รายได้จึงยังคงอยู่ในระดับดี แต่มีแนวโน้มที่จะขายบ้าน และจะนำเงินไปใช้หนี้สินเก่าที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น

4.9 ชั้นครอบครัวเดี่ยวตาย ระยะที่ 2 (solitary Survivor II) หมายถึง คนชราอยู่โดดเดี่ยว เช่นเดียวกับกลุ่มเกษียณอายุอื่นๆ ผู้ที่อยู่ในชั้นนี้จะมีความต้องการเป็นพิเศษทางด้านจิตใจและความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญ ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนี้ แม้ว่าเป็นการแบ่งตามแบบสังคมอเมริกัน ซึ่งอาจจะแตกต่างไปจากการแบ่งวงจรชีวิตแบบสังคมไทยบ้างก็ตาม แต่การศึกษาเรื่องวงจรชีวิตแต่ละขั้นตอน ทำให้ทราบว่า ผู้บริโภคครอบครัว มีความต้องการและความจำเป็นในสินค้าและบริการที่ต่าง รวมทั้งพฤติกรรมและรูปแบบการซื้อที่ต่างกันอีกด้วย ซึ่งการศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคแต่ละขั้นตอนดังกล่าว จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อการแบ่งส่วนตลาด และเลือกเป็นเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ให้ตรงกับความต้องการใจแต่ละชั้น รวมทั้งยังช่วยให้ผู้ทำการสื่อสารการตลาด กำหนดการวางแผนกลยุทธ์ในการโฆษณาและการส่งเสริม

5. ชั้นของสังคม (Social Class)

สมาชิกของสังคมออกเป็นลำดับชั้นอันแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง ของบุคคลและกลุ่มบุคคลเสมอ แม้ว่าทุกสังคมไม่ต้องการก็ตาม ชั้นของสังคมอาจให้ความหมายได้ว่า หมายถึง การแบ่งสมาชิกสังคมซึ่งมีลักษณะอันเป็นที่ยอมรับกันและยังยืนออกเป็นลำดับชั้น โดยสมาชิกในแต่ละชั้น (Kotler, 1997:173) ปัจจัยที่นำมาใช้เป็นตัวกำหนดชั้นของสังคม ไม่ใช่รายได้เป็นเกณฑ์แต่เพียงอย่างเดียวเป็นตัวชี้แสดง แต่จะพิจารณาจาก เช่น อาชีพ ระดับการศึกษา และท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ เป็นต้น แต่ละชั้นของสังคม

โคลแมน ได้แบ่ง ชนชั้นของสังคมอเมริกันอย่างไม่เป็นทางการ ออกเป็น 3 กลุ่ม (Coleman, Quoted in Evens and Berman, 1997:209)

5.1 ชนชั้นสูง (Upper Class) 3 กลุ่ม

5.1.1 กลุ่มชั้นสูงระดับบน (Upper-Uppers) กลุ่มชั้นเยี่ยมยอดของสังคม (social Elite) มีความร่ำรวยเพราะได้รับมรดกตกทอดมากมาย มีบ้านเรือนอยู่ในย่านชุมชนคนรวย เข้าเรียนโรงเรียนที่ดีที่สุด การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์จะไม่พิจารณาถึงราคา สังคมกลุ่มนี้มีประมาณ 0.3%

5.1.2 กลุ่มชั้นสูงระดับล่าง (Lower-Uppers) ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้สูงที่สุดของสังคม กลุ่มนี้สร้างฐานะความร่ำรวยจากความสามารถเป็นพิเศษของตนเอง เช่นเป็นประธานบริษัท หัวหน้างานอาชีพต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จ ได้รับการศึกษาสูง ชอบช่วยเหลือสังคม ชอบซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะเพื่อตนเอง และครอบครัว เช่น มีบ้านราคาแพง มีสระว่ายน้ำส่วนตัว รถยนต์ราคาแพง เป็นต้น และการซื้อสินค้าจะไม่ถือเรื่องเงินเป็นสิ่งสำคัญ สังคมกลุ่มนี้มีประมาณ 1.2%

5.1.3 กลุ่มชั้นกลางระดับบน (Upper-Middles) ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้สูงจากกา: นักวิชาชีพชั้นสูงต่าง ๆ ฐานะทางสังคมขึ้นอยู่กับอาชีพและรายได้ที่ได้รับ ส่วนมากเป็นผู้ได้ การศึกษาดี แต่ไม่ได้จบจากสถาบันที่มีชื่อเสียง มีความต้องการอย่างให้ลูกได้รับการศึกษาที่ดี ชอบซื้อ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง มีบ้านที่สวยงาม ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุข สังคมกลุ่มนี้มีประมาณ 12.5%

5.2 ชนชั้นกลาง (Middle Class) 2 กลุ่ม

5.2.1 กลุ่มชั้นกลาง (Middle Class) ได้แก่ กลุ่มคนที่ทำงานเป็นพนักงาน (White-Collar Worker) (Top-Level Blue Collar Workers) จำนวนมากผ่านการศึกษาระดับวิทยาลัย ต้องการให้สังคมยอมรับนับถือ และพยายามกระทำในสิ่งที่ ถูกต้องเหมาะสม มักจะซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยมเพื่อยกระดับตนเองให้ นสมัย สังคมกลุ่มนี้มี 32%

5.2.2 กลุ่มชั้นล่าง (Working Class) ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานทั้งในออฟฟิศ และใน โรงงานส่วนที่เหลือ ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในสังคม ประกอบไปด้วยคนงานที่มีทักษะและกึ่งทักษะ (Skilled and Semiskilled Workers) รวมทั้งพนักงานขายในธุรกิจขายต่อทั่วไป ใช้ชีวิตมีความสุขไป

แต่ละวันมากกว่าจะอดออมเพื่ออนาคต มีความรักดีในตราและซื้อสินค้า มากกว่าจะซื้อสินค้าเพื่อมุ่งแสดงฐานะ สังคมกลุ่มนี้มีประมาณ 38%

5.3 ชั้นล่าง (Lower Class)

5.3.1 กลุ่มชั้นล่างระดับบน (Upper-Lowers) ได้แก่ กลุ่มผู้ทำงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประเภทที่ไม่ต้องมีทักษะหรือกึ่งทักษะ ได้รับการศึกษาดำ รายได้น้อย มีมาตรฐานการครองชีพระดับความยากจน หรือเหนือกว่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น การยกระดับสังคมของตนเองให้สูงขึ้นค่อนข้างลำบาก จึงเพียงแค่ป้องกันมิให้ฐานะตกต่ำลงไปมากไปกว่านี้ และอาศัยอยู่ในบ้านที่พอจะสู้ค่าใช้จ่ายได้เท่านั้น กลุ่มนี้มีประมาณ 9%

5.3.2 กลุ่มชั้นล่างระดับล่าง (Lower-Lowers)

หากจะมีทำอยู่บ้าง ส่วนใหญ่เป็นงานต่ำต้อย (Menial Jobs) มีรายได้ การศึกษา ที่พักอาศัยในระดับที่นาสงสารมากที่สุด เป็นกลุ่มชั้นล่างสุดของสังคม ไม่สนใจงานทำที่ถาวร ส่วนใหญ่ประทังชีวิตอยู่ได้ด้วยการรับเงินช่วยเหลือจากหน่วยงานการกุศลหรือ ประชาสงเคราะห์เท่านั้น กลุ่มนี้มีประมาณ 7% การ ศึกษาขั้นของสังคมในฐานะเป็นผู้บริโภค ทำให้ได้รับแนวคิดที่สำคัญอันมีประโยชน์ต่อนักการตลาด ก็คือทำให้ทราบว่าในแต่ละชั้นของสังคม (Social Stratum) ชีวิต และพฤติกรรม การซื้อของผู้บริโภคที่คล้าย ชั้น ซึ่งนักการ างเหล่านี้มาใช้เป็นฐานในการแบ่งส่วนตลาด การเลือกตลาดเป้าหมาย การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ การวางแผนกลยุทธ์การสื่อสารและกำหนดรูปแบบสิ่งดึงดูดใจใน

6. (Culture and Subculture)

วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสุดท้ายทางด้านสังคม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การซื้อของผู้บริโภค วัฒนธรรมหมายถึง ผลรวมทั้งหมดของความเชื่อ (Beliefs) (Values) (Objects) ที่สังคมใดสังคมหนึ่งมีร่วมกัน และจะถูกถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง (Bovee, Houston and Thill.1995:127) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม ที่สังคมสร้างขึ้นมานำมาใช้

1.

2. ()

สื่อมวลชน)

3.

4. วัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา (Engel, Etal , Quoted in Bovee, Houston and Thill.1995:127) วัฒนธรรมของสังคมกลุ่มใหญ่สามารถแบ่งย่อยออกเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มเรียกว่า (Demographic Characteristics) ภูมิภาค ความเชื่อทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนา ชนชาติและเชื้อชาติ (Subculture or Microculture) ของคนกลุ่มย่อยที่มีลักษณะเหมือนกัน ชื่อเมืองประกอบบางอย่างร่วมกันกับวัฒนธรรมของคนกลุ่ม (Lamb, Hair and McDaniel.1992:101) ในวัฒนธรรมย่อยหนึ่ง ๆ จะมีทัศนคติ ค่านิยม และกิจกรรมปฏิบัติของคนในกลุ่มนั้น คล้ายคลึงกันมาก มากกว่าที่ปรากฏในวัฒนธรรมของคนกลุ่มใหญ่ ตัวอย่างเช่น ในสังคมไทย ประกอบด้วย คนไทยหลายเชื้อชาติ เช่น คนจีน มอญ เขมร แขก อิสลามและฝรั่ง อาศัยอยู่กระจ่ายทั่วทุกภาคในประเทศ บุคคลเหล่านี้จะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป คนไทยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกัน ในด้านภาษาพูด การแต่งกาย

รูปแบบพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

การซื้อผลิตภัณฑ์ทุกชนิดจะผ่านกระบวนการทุกขั้นตอนเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับระดับการใช้ความพยายามและการใช้ความสำคัญในการซื้อเท่านั้น ไหน เพราะการซื้อผลิตภัณฑ์บางอย่าง ผู้ซื้อใช้พยายามในการซื้อน้อยมาก ถือว่าเป็นการซื้อที่ไม่สำคัญ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ซื้อบ่อย ซื้อซ้ำเป็นประจำ ราคาไม่แพง ความเสี่ยงแทบจะไม่มี การตัดสินใจซื้อเพียงอาศัยประสบการณ์เดิม ไม่ต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม การตัดสินใจซื้อ ต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจซื้อทุกขั้นตอน นักการตลาดเรียกลักษณะพฤติกรรมการซื้อแบบนี้ว่า การซื้อที่ใช้ความพยายามในการซื้อน้อย หรือ Low-Involvement Purchase แต่การซื้อผลิตภัณฑ์บางอย่าง ผู้ซื้อจำเป็นต้องใช้เวลาในการค้นหาข้อมูลมาก เพราะเป็นการซื้อที่มีความสำคัญ ราคาแพง เป็นผลิตภัณฑ์ไม่คุ้นเคย หรือไม่เคยซื้อมาก่อน มีความเสี่ยงต่อการตัดสินใจซื้อผิดพลาดสูง จึงจำเป็นต้องประเมินอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมการซื้อในลักษณะนี้เรียกว่า การซื้อที่ใช้ความพยายามในการซื้อ High-Involvement Purchase (Lamb, Hair, and McDaniel.1992:80)

(Howard, Quoted in Boone and Kurtz.1995 :273) ตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เหมือนกับกระบวนการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาของคน การตัดสินใจซื้อ

หมั่นเตือนไม่ให้ลืม หรือจูงใจให้ใช้บ่อยขึ้นหรือมากขึ้น ระดับการสื่อสารในลักษณะนี้ ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรมมาก ความรู้สึกที่ได้รับจากสื่อ

ขั้นที่ 5 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค (Modify Attitude) หมายถึง ระดับนี้เป็นทางอ้อม เป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดของผลจากการสื่อสาร ต้องใช้เวลามากในเปลี่ยนนิสัยของคนบางครั้งต้องใช้เวลามากที่เพื่อให้ได้ผลคู่กับการลงทุนกิจกรรมการตลาด ลักษณะการตอบรับ “ไม่เคยคิดเรื่องนี้มาก่อนเลย” ให้ความสำคัญของการโฆษณาลักษณะนี้ สนับสนุนการสร้างแบรนด์ ทำเป็นต่อคู่แข่งในระยะเวลา สร้างสรรค์สื่อจูงใจให้ผู้บริโภคมาพิจารณาแบรนด์

ขั้นที่ 6 การตอกย้ำความ (Reinforce Attitude) หมายถึง เป็นระดับที่อ้อมมากที่สุด เหมาะที่จะใช้แบรนด์ที่เป็นผู้นำในตลาด ใช้ป้องกันส่วนแบ่งการตลาดที่มีอยู่อย่างแข็งแกร่ง ในสภาวะการตัดราคาและความกดดันจากผู้ค้าปลีกระดับใหญ่ สื่อจะเพิ่มมูลค่าให้กับแบรนด์ สร้างบุคลิกให้กับ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับ ส่วนซื้อสินค้าของผู้บริโภคที่ร้านสะดวกซื้อ มีดังนี้

อรรถกฤษณ์ (2549) ศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคที่ร้านสะดวกซื้อ (ร้านโชห่วย) ซึ่งเป็นการตัดสินใจซื้อระหว่างร้านค้าสมัยใหม่กับร้านค้าแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) ซึ่งในการตัดสินใจซื้อระหว่างร้านค้าสะดวกซื้อกับร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 29,000 บาท มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 - 5 คน ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) มากกว่าร้านค้าปลีกแบบสมัยใหม่ (ร้านสะดวกซื้อ) และมีความรู้สึกในด้านการ

[illegible]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (2: 5) การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภค
ตัดสินใจซื้อสินค้าของ tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค
ชื่อโครงการวิจัย: Tesco Lotus ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้เป็นการ
ประเภทการวิจัย (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 ชุด ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลข้อมูลนั้น ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ANOVA, T-test, F-test และ Multiple Regression Analysis

1. ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทสโก้ โลตัส เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีสินค้าอุปโภคบริโภคให้เลือกซื้อ มากมายหลากหลายยี่ห้อ หลากหลายราคา และมีการทดลองสินค้าก่อนการตัดสินใจซื้อ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้ครบถ้วน ทำให้ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าตามมา

2. ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านราคา โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจาก เทสโก้ โลตัส มีสินค้าราคาพิเศษสลับเปลี่ยนมาจำหน่ายอย่างสม่ำเสมอ สินค้าราคาถูกกว่าเมื่อเทียบกับร้านอื่นๆ และมีป้ายราคาที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน

3. ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานที่ตั้งสามารถเดินทางมาได้สะดวกรวดเร็ว การบริการที่จ้อครมมีอย่างครบถ้วน สะอาด จัดวางสินค้าเป็นหมวดหมู่ เลือกซื้อได้สะดวกสบาย

4. ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการโฆษณาทางสื่อต่างๆและการจัดแสดงสินค้า ณ จุดจำหน่าย โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจากมีบุคลากรแนะนำสินค้า การจัดแสดงสินค้าที่ดึงดูดสายตา และการโฆษณาทางสื่อต่างๆและการจัดแสดงสินค้า ณ จุดจำหน่าย

5. ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด พบว่า ปัจจัยลักษณะทั่วไปที่ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

6. ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีผลต่อการซื้อสินค้าจากร้านค้า Tesco Lotus ที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการให้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริโภคสินค้าที่ใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ซึ่งในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริโภคสินค้าที่ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นจำนวน 400 คน เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณสูตรแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จากการคำนวณ จำนวน 385* คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดอีกจำนวน 15 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อถามความสำคัญในประเด็นต่างๆ 3 ส่วน คือ
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ข้อมูลปัจจัยด้านกลยุทธ์ทางการตลาด 4P
 - 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าที่ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

3. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. ทำการปรับปรุงแก้ไขและขึ้นมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านอนุมัติก่อนแจกแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Analysis) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการคำนวณของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ก่อนนำไปใช้งานจริง ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.752 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถือได้สูง
6. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นการวัดความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด พฤติกรรมของที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามเขต ดังนี้

เขตบางรัก	80	□□
□□□□□□	80	□□
□□□□□□□□□□	80	□□
□□□□□□□□	80	□□
□□□□□□□□	80	□□

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ ที่ได้กำหนดไว้ โดยก่อนที่ผู้วิจัย จะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามก่อน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจที่ ตรงกัน แล้วจึงทำการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการสรุปรายงาน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

1. ใช้แจกแจงความถี่และร้อยละ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ
 2. ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sD) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ
- ใช้บริการที่ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

ใช้การทดสอบ E-test และ One Way ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการที่ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน นำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคำนวณค่าทางคณิตศาสตร์ ซึ่งการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายเป็น 4 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (T-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F- distribution)
Df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Degree of freedom)
H ₀	□□□	□□□□□□□□□□(Null Hypothesis)
H ₁	□□□	□□□□□□□□□□ (Alternative Hypothesis)

- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
 ** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยผลการวิจัยส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ความถี่เบื้องต้น (Frequently) เพื่อหาจำนวนร้อยละของกลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย โดยค่าที่ได้มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวนคน	ร้อยละ (%)
1. เพศ			
ชาย		183	45.8
หญิง		217	54.3
รวม		400	100.0
2. อายุ			
ต่ำกว่า 18 ปี		16	4
19-25 ปี		187	46.8
26-30 ปี		114	28.5
31-35 ปี		34	8.5
36-40 ปี		37	9.3
41 ปีขึ้นไป		12	3
รวม		400	100.0

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรที่จังหวัดสุพรรณบุรี
ปีงบประมาณ 2562 (บาท)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ (%)
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	13	3.3
มัธยมศึกษา	330	82.5
ปริญญาตรี	49	12.3
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	8	2
รวม	400	100.0
4. อาชีพ		
เกษตรกร/พนักงาน	70	17.5
พนักงานบริษัท	212	53
ลูกจ้างชั่วคราว	85	21.3
พนักงานราชการ/พนักงานสัญญาจ้าง	17	4.3
พนักงาน	16	4
รวม	400	100.0
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	15	3.8
5,000-15,000 บาท	226	56.5
15,001-25,000 บาท	113	28.3
25,001-35,000 บาท	22	5.5
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	24	6
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ค้าที่
เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้มีจำนวน 400 คน จำแนก
ตามตัวแปรได้ดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิด
เป็นร้อยละ 54.3 และเพศชาย 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7
2. อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีอายุ 19-25 ปี 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา 26-30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 อายุ 31-35 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 อายุ 36-40 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 อายุ 41-45 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 อายุ 46-50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5
3. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีระดับปริญญาโท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5
4. อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพค้าปลีก จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 เจ้าของกิจการ/ผู้ประกอบการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ตามลำดับ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (5,000-15,000 บาท) จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รายได้ 15,001-25,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มากกว่า 25,000 บาทขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 รายได้ 25,001-35,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านแซ่เว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำ

ด้านผลิตภัณฑ์	N = 400		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ความสะดวกสบายในการใช้บริการ	4.54	0.587	มากที่สุด
2. ความสะดวกสบายในการชำระเงิน	4.56	0.497	มากที่สุด
3. การคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพมาจำหน่าย	4.54	0.499	มากที่สุด
4. มีบริการช่วยเหลือลูกค้า Online	4.46	0.628	มากที่สุด
5. มีบริการช่วยเหลือลูกค้า (Counter Service)	4.53	0.50	มากที่สุด
รวมด้านผลิตภัณฑ์	4.52	0.542	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 สามารถแสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมได้ดังนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความสะดวกสบายในการชำระเงิน ($\bar{X} = 4.56$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความสะดวกสบายในการใช้บริการ ($\bar{X} = 4.54$) และการคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพมาจำหน่าย ($\bar{X} = 4.54$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนบริการช่วยเหลือลูกค้า (Counter Service) ($\bar{X} = 4.53$) อยู่ในระดับมากที่สุด และมีบริการช่วยเหลือลูกค้า Online ($\bar{X} = 4.46$) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำ

ด้านบริการ	N = 400		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. มีบริการช่วยเหลือลูกค้า	4.51	0.501	มากที่สุด
2. ความสะดวกสบายในการใช้บริการ	3.89	0.658	น้อย
รวมด้านบริการ	4.20	0.579	น้อย

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.2$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายการข้อคำถาม		N = 400	
		S.D.	ค่าเฉลี่ย
1. บริการลูกค้า	4.20	0.625	มาก
2. สื่อออนไลน์	4.12	0.623	มาก
3. บริการลูกค้า	4.52	0.500	มากที่สุด
4. สิ่งพิมพ์ต่างๆ	3.9	0.64	มาก
5. ค่าบริการ	4.01	0.643	มาก
6. เพื่อน	4.32	0.689	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.620	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.185$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การให้บริการของร้านแว่นตาที่ตนเองไปใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.32$) อยู่ในระดับมากที่สุด ต่อมา สื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.12$) อยู่ในระดับมาก ค่าบริการ ($\bar{X} = 4.01$) อยู่ในระดับมาก และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ($\bar{X} = 3.9$) อยู่ในระดับมาก

ใช้จ่าย 501-700 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ต่อมาใช้จ่าย 701-900 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ต่อมาใช้จ่าย 901 บาทขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

4. ช่วงเวลาในการซื้อสินค้าพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมใช้สินค้าในช่วงเวลา 06.00-08.00 น. มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา คือ เวลา 12.00-14.00 น. จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ต่อมา 18.00-20.00 น. จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 เวลา 9.00-11.00 น. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ต่อมา เวลา 15.00-17.00 น. จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ส่วน เวลา ตั้งแต่ 21.00 น. ผู้ตอบแบบสอบถามใช้บริการน้อยที่สุด คือ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษา เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ครั้งนี้ผู้วิจัย มีการกำหนดสมมติฐานของการวิจัย คือ

1. ผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้ตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1.1 ผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

H_0 : เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

H_1 : เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ, ความถี่ในการซื้อ,ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และช่วงเวลาในการซื้อ มี $F(0.971, 0.518, 1.361, 1.946)$ Sig. (0.435, 0.763, 0.238, 0.086) ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายถึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) ไม่แตกต่างจากสมมติฐาน备 (H1) ด้านประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ, ความถี่ในการซื้อ,ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และช่วงเวลาในการซื้อ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 1.3 การศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์

H_0 : การศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์

H_1 : การศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ		ค่าเฉลี่ย								F	P
		กลุ่มตัวอย่าง		กลุ่มตัวอย่าง		กลุ่มตัวอย่าง		กลุ่มตัวอย่าง			
		X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D		
ประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ		1.69	1.11	1.76	1.16	1.65	1.11	2.0	1.07	0.27	0.85
ความถี่ในการซื้อ		2.77	0.60	2.81	0.65	2.76	0.66	2.75	0.46	0.14	0.94
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ		1.38	0.51	1.71	0.96	1.57	0.84	1.75	0.70	0.79	0.50
ช่วงเวลาในการซื้อ		2.62	1.39	2.44	1.57	2.27	1.54	2.25	1.49	0.27	0.85
รวม										0.64	0.59

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ $F(0.642)$ Sig. (0.588) ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างจากสมมติฐานว่าง (H_0) ไม่แตกต่างจากสมมติฐาน备 (H1)

ที่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อหรือไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ, ความถี่ในการซื้อ, ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และพฤติกรรมการซื้อ มีค่า $F(3, 100) = 0.267, 0.141, 0.794, 0.271$ และ 0.642 ซึ่งค่า $Sig.$ มีค่า $0.849, 0.935, 0.498, 0.846$ และ 0.588 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายถึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) การศึกษาที่แบ่งกลุ่มตามประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ, ความถี่ในการซื้อ, ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และพฤติกรรมการซื้อ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อหรือไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_1 : รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อ

ประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน										F	P
	5,000- 5,000 บาท		5,000- 15,000 บาท		15,001- 25,000 บาท		25,001- 35,000 บาท		35,001- 50,000 บาท			
	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D		
ประเภทสินค้าที่ท่านซื้อ	1.8	1.1	1.8	1.2	1.7	1.0	1.7	1.3	1.4	0.5	0.4	0.8
ความถี่ในการซื้อ	2.8	0.6	2.8	0.7	2.8	0.6	2.9	0.6	2.9	0.5	0.3	0.9
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ	1.6	1.0	1.7	1.0	1.7	0.8	1.7	1.0	1.7	0.5	0.1	1.0
พฤติกรรมการซื้อ	2.3	1.4	2.5	1.6	2.3	1.5	2.8	1.6	2.4	1.4	0.7	0.6
											0.5	0.8

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าค่า F คือ 0.642 Sig. คือ 0.588 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า H_0 (รายได้เฉลี่ยที่ต่างกันไม่แตกต่างกัน) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประเภทสินค้าที่ทานซื้อ, ความถี่ในการซื้อ, ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และช่วงเวลาในการซื้อ มีค่า F คือ 0.267, 0.141, 0.794, 0.271 Sig. คือ 0.849, 0.935, 0.498, 0.846 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายถึงยอมรับ H_0 (รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อด้านประเภทสินค้าที่ทานซื้อ, ความถี่ในการซื้อ, ค่าใช้จ่ายในการซื้อ และช่วงเวลาในการซื้อ ไม่แตกต่างกัน) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่นแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่นแตกต่างกัน

H_0 : ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่นเหมือนกัน

H_1 : ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมในการใช้บริการร้านเซเว่นแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบค่า F เพื่อหาความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น

การตัดสินใจซื้อ	SS	DF	MS	f	P
รายได้	165.91	138	1.20	0.87	0.82
รวม	360.59	261	1.38		

H_1 : ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์ที่ต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมในการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	ประเภทสินค้า	SS	DF	MS	f	P
พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	5.75	6	0.96	0.72	0.63
	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	520.75	393	1.33		
	รวม	526.50	399			
ความถี่ในการซื้อ	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	1.11	6	0.19	0.44	0.85
	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	164.29	393	0.42		
	รวม	165.40	399			
พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	8.36	6	1.40	1.61	0.14
	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	339.95	393	0.87		
	รวม	348.31	399			
พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	17.93	6	2.99	1.24	0.29
	เครื่องสำอางค์ประเภทเครื่องสำอางค์	951.35	393	2.42		
	รวม	969.28	399			
รวม					0.64	0.70

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ (One Way – Analysis of Variance) พบว่าค่า F ที่คำนวณได้ 0.643 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่ 0.696 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์ที่ต่างกัน (H1)

ที่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้าในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2.3 พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้าที่มีรายได้ต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านสะดวกซื้อหรือไม่

H_0 : พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้าที่มีรายได้ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านสะดวกซื้อ

H_1 : พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้าที่มีรายได้ต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านสะดวกซื้อ

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้าที่มีรายได้ต่างกัน

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	SS	DF	MS	f	P
พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	2.09	3	0.70	0.53	0.67
	524.41	396	1.32		
	526.50	399			
ความถี่ในการซื้อ	.683	3	0.23	0.55	0.65
	164.71	396	0.42		
	165.40	399			
จำนวนครั้งที่ซื้อ	1.12	3	0.37	0.43	0.73
	347.19	396	0.88		
	348.31	399			
จำนวนเงินที่ใช้	25.87	3	8.62	3.62	0.01*
	943.41	396	2.38		
	969.28	399			
				2.30	0.08

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี One Way - Analysis of Variance (One Way - Analysis of Variance) พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 2.298 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.077 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี F-test พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 3.619 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.013 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2.4 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี One Way - Analysis of Variance (One Way - Analysis of Variance) พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 2.298 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.077 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี F-test พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 3.619 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.013 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_1 : ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี F-test พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 3.619 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.013 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี One Way - Analysis of Variance (One Way - Analysis of Variance) พบว่าค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 2.298 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.077 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าไม่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การตัดสินใจซื้อ	SS	DF	MS	f	P
ความถี่ในการซื้อ	11.840	8	1.480	1.124	0.346
	514.657	391	1.316		
	526.498	399			
ความถี่ในการซื้อ	1.246	8	0.156	0.371	0.936
	164.151	391	0.420		

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (พหุคูณ)
การตัดสินใจซื้อ

การตัดสินใจซื้อ	SS	DF	MS	f	P
รวม	165.398	399			
แบบถดถอย	2.692	8	0.337	0.381	0.931
แบบสุ่ม	345.618	391	0.884		
รวม	348.310	399			
แบบถดถอย	13.118	8	1.640	0.671	0.718
แบบสุ่ม	956.159	391	2.445		
รวม	969.278	399			
ค่า F				0.950	0.475

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (พหุคูณ) (One Way – Analysis of Variance) ค่า F เท่ากับ 0.950 Sig. เท่ากับ 0.475 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ ผลการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2.5 ผลการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ

การตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ

H_0 : ผลการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ

H_1 : ผลการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	ประเภทสินค้า	SS	DF	MS	f	P
	ประเภทสินค้า					
	ประเภทสินค้า	17.674	6	2.946	2.275	0.036*
	ประเภทสินค้า	508.823	393	1.295		
	รวม	526.498	399			
ความถี่ในการซื้อ	ประเภทสินค้า	2.436	6	0.406	0.979	0.439
	ประเภทสินค้า	162.962	393	0.415		
	รวม	165.398	399			
ประเภทสินค้า	ประเภทสินค้า	8.863	6	1.477	1.710	0.117
	ประเภทสินค้า	339.447	393	0.864		
	รวม	348.310	399			
ประเภทสินค้า	ประเภทสินค้า	21.725	6	3.621	1.502	0.176
	ประเภทสินค้า	947.553	393	2.411		
	รวม	969.278	399			
รวม					1.345	0.236

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น (One Way – Analysis of Variance) พบว่าค่า F ของปัจจัยประเภทสินค้ามีค่าเท่ากับ 1.345 ซึ่งน้อยกว่า 0.236 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น (H₀) ไม่แตกต่างจาก (H₁) ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น ซึ่งหมายความว่าไม่แตกต่างกัน ที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น พบว่าค่า F ของปัจจัยประเภทสินค้ามีค่าเท่ากับ 2.275 ซึ่งน้อยกว่า 0.036 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปัจจัยประเภทสินค้ามีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น (H₀) ไม่แตกต่างจาก (H₁)

ที่แตกต่างมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น
แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	Sig.	การตัดสินใจ
สมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่นแตกต่างกันตามระดับการศึกษา		
สมมติฐานที่ 1.1 เพศมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.411	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 1.2 อายุมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.195	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 1.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.588	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.766	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 2 ส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น		
สมมติฐานที่ 2.1 ส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.983	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 2.2 ส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.696	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 2.3 ส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.077	ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 2.4 ส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.475	ไม่ปฏิเสธ H_0
สมมติฐานที่ 2.5 ส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น	0.236	ปฏิเสธ H_0

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

[illegible]

2.1 ในภาพรวมของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โอเลฟเว่น กว๊านพะเยา มีระดับความคิดเห็นระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วน ใหญ่ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดพะเยา (ร้อยละ 80.00) เห็นว่า ผลิตภัณฑ์โอเลฟเว่น กว๊านพะเยา ($\bar{X} = 4.56$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.54$) และการคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพมา

1.2 ความถี่ในการซื้อสินค้าพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการใช้บริการมากที่สุด คือ 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมา 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

1.3 ค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งในการซื้อสินค้าพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมใช้จ่ายต่ำกว่า 100 บาทมากที่สุด จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมา 101-300 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

1.4 ช่วงเวลาในการซื้อสินค้าพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการใช้บริการมากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา คือ เวลา 12.00-14.00 น. จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

4. สรุปสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีพฤติกรรมในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.025

สมมติฐานที่ 1.2 อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 1.3 การศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 1.4 รายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อพิจารณา ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

สมมติฐานที่ 2 ส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค
อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2.2 ส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมในการ
ใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2.3 ส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมทางการตลาดที่แตกต่างกันมีผลต่อ
ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ
0.05

สมมติฐานที่ 2.4 ส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมทางการตลาดที่แตกต่างกันมี
พฤติกรรมในการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ
0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมทางการตลาดที่
แตกต่างกัน ที่
0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่
ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายตาม
ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของสิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2552:
80-81) ได้กล่าวถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่
(2543: 26) กล่าวในเรื่อง ตัว
(4P's) ว่าเป็นตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าทางการตลาดที่
กระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อ อีกทั้งยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทาฉันทโรจน (2556)
ซึ่งได้ทำการสำรวจความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco
Lotus และศึกษาพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคของร้านค้าปลีกของ
: Tesco Lotus Tesco Lotus ซื้อสินค้า ที่ระ
ความพึงพอใจมากที่สุดในทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการ
 ผลได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางด้านลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการใช้บริการ พบว่า
 ปัจจัยทางด้านเพศ ที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์

2.1 ประเภทสินค้า เช่น อาหาร/เครื่องดื่มของร้านที่มีอิทธิพล อยู่ในระดับ
 ผลการวิเคราะห์

2.2 ความถี่ในการใช้บริการ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล อยู่ในระดับมาก ต่อการเลือกใช้บริการ
 ผลการวิเคราะห์

2.3 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแต่ละครั้งในการใช้บริการ เป็นด้านที่มีอิทธิพล อยู่ในระดับมาก ต่อการ
 ผลการวิเคราะห์

2.4 ผลการวิเคราะห์ที่มีอิทธิพล อยู่ในระดับมาก ต่อการเลือกใช้บริการ
 ผลการวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการ
 ใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้ง นี้ ผลการวิเคราะห์
 ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการซื้อสินค้าเป็นเพื่อกระตุ้นการซื้อของ
 ผู้บริโภคให้มากขึ้นและควรหาสินค้าที่มีตราหมีหมีที่มีคุณภาพเหมาะสมกับราคามาจำหน่าย

2. ควรเพิ่มการส่งเสริมการตลาดให้มากขึ้นมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ ให้โด
 เน้นเป็นที่สนใจของผู้บริโภคจัดโปรโมชั่นลดแลกแจกแถมผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนสินค้าที่นำมาลดราคา
 ในแต่ละรอบเพื่อจูงใจให้ลูกค้ามาใช้บริการและซื้อสินค้าให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการอินเทอร์เน็ตในเซเว่น อีเลฟเว่นในต่างจังหวัดเพิ่มเติม และเปรียบเทียบร้านสะดวกซื้ออื่นๆ เพื่อทราบถึงกลยุทธ์การแข่งขันที่แตกต่างกัน และศึกษาเรื่องของความต้องการในการบริโภคสินค้าเพื่อจะได้นำข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันเพื่อนำไปให้มากที่สุด

บรรณานุกรม

- ข่าวสดออนไลน์, วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557 จาก www.khaosod.co.th
- จินดาบุษย์ กอนแสง.(2552). ผลกระทบของร้านสะดวกซื้อต่อร้านค้าปลีกในอำเภอเมืองเต่างอย จังหวัด
เชียงใหม่.บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจตน์ ตันจันทร์พงศ์.(2552). พฤติกรรมในการซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาล
นครเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- ประชา ศิริไชย. (2554). ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพการให้บริการร้านเซเว่นอีเลฟเว่นใน
เขตจังหวัดยะลา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปาริฉัตร จูวัฒนาสาราญ.(2549). การเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าระหว่าง
ร้านค้าสมัยใหม่กับร้านค้าแบบดั้งเดิม(ร้านโชห่วย) ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ผ่องพรรณ สุวรรณรัตน์.(2551). ส่วนประสมทางการตลาดของร้านค้าปลีกในเขตเทศบาลเมืองพะเยา
อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- รายงานตลาดพื้นที่ค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร | ไตรมาสที่ 3 ปีพ.ศ. 2555. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2557
จาก www.colliers.co.th
- วรานนท์ ไชยวงศ์.(2549).ส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการเลือกผู้จัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค
ของร้านค้าปลีก แบบดั้งเดิมในอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริชัย โกเมนทร์.(2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่.บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริวรรณ เสงี่ยมรัตน์และคณะ. (2541).กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด.กรุงเทพฯ : ชีระฟิล์ม
และโซเท็กซ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุทธิพร บุญปรากฏ.(2550). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อร้านสะดวกซื้อสาขาลดมินมาร์ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาวารส ยิ้มเจริญ. (2552). ส่วนประสมทางการตลาด (. Ps) ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดยะลา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุดา เรืองรุจิระ. (2543). หลักการตลาด. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : ยงพลเทรดดิ้ง.
- สุนันทา ฉันทโรจน.(2555). ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าของ Tesco Lotus ในเขตกรุงเทพมหานคร.บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542).กลยุทธ์การตลาด: การวางแผนการตลาด. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- เสาวนีย์ ไตรสุวรรณเจริญ.(2550). ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล และคณะ. (2546). พฤติกรรมผู้บริโภค ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Abraham M. Maslow.(1970). *A Motivation and Personality*. New York: Harper and Row Publisher.
- Busch, Paul S. and Houston, Michael J. (1995). *Marketing*: McGraw-Hill Higher Education.
- Engel, James F.,Blackwell, Roger D and Miniard, Paul W.(1993). *Marketing : Creating Value for Customer 2nd ed.* Fort Worth: The Dryden Press.
- Ettel, M. J., Walker, B. J., & Stanton, W. J. (2001). *Marketing (12thed.)*. Boston: McGraw-Hill.
- Harrell Quoted in Belch and Belch. (1993). *Introduction to Advertising and Promotion: An Integrated Marketing Communication Perspective 2nd ed.*Boston. Mass: Richard D. Irwin, Inc.
- Hawkins, S.A. and S.J. Hoch. (1992). *Low-involvement learning: memory without evaluation. Journal of Consumer Research*, 19 (September), 212-225.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Kotler Philip, Armstrong Gary (2009). *Principles Of Marketing (13th Edition)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kotler, P. (1997). *Marketing management analysis, planning, implementation and control (9th ed.)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kotler, P. (1999). *Marketing Management, Boston*: Pearson Custom Publishing.
- Lamb, C. W., Hair, J. F., & McDaniel, C. (1992). *Principles of marketing. Cincinnati*, OH: South-Western
- McCarthy, E. J., & Perreault, W. D. Jr. (1993). *Basic marketing: A global-managerial approach (11th ed.)*. Homewood, Illinois: Irwin.
- Mowen, John C. (1995). *Consumer behavior; Consumers; United States (4th edition)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจ เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการ
ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษางานวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชา
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด โดยได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลและ
ส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น
ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้รับจากท่านทั้งหมดจะใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะทำการ
วิเคราะห์เป็นภาพรวม มิใช่รายรายบุคคล โดยแบบสอบถามชุดนี้จะประกอบด้วย คำถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนบุคคล

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น
อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น
อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ดังนั้น ผู้วิจัยขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความคิด
ขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ :	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ :	☐ ต่ำกว่า 18 ปี	☐ 19-25 ปี
	☐ 26-30 ปี	☐ 31-35 ปี
	☐ 36-40 ปี	☐ มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการร้านเซเว่น อีเลฟเว่นในเขตกรุงเทพมหานคร
ชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

21. โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

☐ อาหาร/เครื่องดื่ม	☐ บริการ/พนักงาน
☐ ราคา	☐ CD
☐ บริการ/พนักงาน/สินค้า/บริการ	☐ บริการ/พนักงาน/สินค้า/บริการ/บริการ
	☐ บริการ/พนักงาน/สินค้า/บริการ/บริการ

22. ท่านซื้อสินค้าที่ร้านเซเว่น อีเลฟเว่นบ่อยแค่ไหน

☐ 1 ครั้ง/สัปดาห์	☐ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์
☐ 4-5 ครั้ง/สัปดาห์	☐ มากกว่า 6 ครั้ง/สัปดาห์

23. ท่านใช้จ่ายแต่ละครั้งเป็นจำนวนเงินเท่าใด

☐ ต่ำกว่า 100 บาท	☐ 101-300 บาท
☐ 301-500 บาท	☐ 501-700 บาท
☐ 701-900 บาท	☐ มากกว่า 901 บาทขึ้นไป

24. ท่านซื้อสินค้าในช่วงเวลาไหนมากที่สุด

☐ 06.00-08.00 น.	☐ 9.00-11.00 น.
☐ 12.00-14.00 น.	☐ 15.00-17.00 น.
☐ 18.00-20.00 น.	☐ ตั้งแต่ 21.00 น. เป็นต้นไป

.....

.....

.....

.....

.....

